

VOL. X.

Kaina 3c

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Lapkričio-November 22 d., 1923

437

No. 276

Smarkus mušiai su separatistais

Užėmė Palatinatą Pasiuntė notą Vokietijai

Derybos su fabrikantais atsinaujino

130 separatistų žuvo mušiuose su valstiečiais

Separatistai užėmė Mainz. Valstiečiai netekia separatistams pasigailėjimo.

BERLINAS, lapkričio 21. — Gautomis čia žiniomis, Paryžiaus separatistai užpuolė Mainz ir užėmė miesto salę.

Mušiai tarp vokiečių valstiečių ir Paryžiaus separatistų kasdien darosi smarkesni. Laikė pastarųjų septynių dienų valstiečiai Siebengebirde (Septynių Kalnų) distrikte, tarp Bonn ir Koblenz, užmušė 130 separatistų kareivių.

Tarp 3,000 ir 4,000 separatistų ir 5,000 ištikimųjų vokiečių dalyvavo mušiuose penktadienį ir šeštadienį. Mušis siautė keliuose kaimuose ir miesteliuose. Separatistai buvo užėmę Honnef miesto salę, bet išlaikė ją tik kelias valandas.

Gyventojai neteikė jokio pasipriešinimo sugautiems separatistams. Du nedideli būriai liko visai išnaikinti.

Pirmieji mušiai prasidėjo, kada automobilius su 5 separatistais sustojo ties Hoevel. Visi penki liko nušauti. Už valandos atvyko automobilius su separatistų vadovu Strohmann ir 3 palydovais. Strohmann liko nušautas, bet kiti pabėgo.

Separatistai tada sugrįžo didesnėmis spėkomis ir miestelį išplėšė. Bet kada jie atnaujino ataką ant Honnef, prie Reino, jie liko atmušti apsaugos kareivių ir valstiečių. Separatistai pabėgo, palikdami 70 užmuštų ir 50 suimtų. Suimtųjų tuojau išvežta į neokupuotą Vokietiją.

Keli automobiliai su separatistais liko užpulti penktadienį ir viena grupė iš 14 žmonių liko visai išnaikinta.

Ant rytojaus vežimas su 30 separatistų vėl bandė pulti Honnef. Iš jų 30 separatistų 23 liko užmušti ir 7 pabėgo.

Vėliau didesnė banda puolė miestą, bet liko atmušta. Tada

Išmainyk

savo automobilį
ant loto ar namo.

Vasara praėjo, užėina ruduo, taigi gavęs užtektinai smagumo iš savo automobilio dabar rasi naudingą išmainyti jį ant loto, ant kurio gal kitą pavasarį pasistatysi namą. Arba gal tuoj išmainysi savo automobilį ant bungalov. Paskelbk apie tai Naujienose. Čia tavo paskelbimą pamatys žmogus, kurs ištroškęs gauti automobilį, ir jį suiseit ir padarysytė jį abiem pageidaujamą mainą.

separatistai pasiūkė pagelbėti frantuzus. Atvykę frantuzai separatistus nuginklavo ir išsigabėnė už Reino.

Separatistai užėmė Palatinatą

Bet separatistams gelbėjo frantuzai.

FRANKFORT, lapkričio 21. — Separatistų bandos, prigelbiamos Francijos kareivių, užėmė didelę dalį Bavarijos Palatinato. Neustadte miestiečiai užmušė du separatistus ir kelis sužeidė. Vėliau frantuzų komandotojas Palatinatą gen. Demotte pasiuntė miesto galvą ultimatumą, grumojantį didelėmis pabaudomis miestui, jei nebus tuojau išduoti užmušėjai.

Frantuzų Alžiro (negrai) kareiviai izoliavo tris miestus, po kurių separatistams buvo lengva juos užimti.

Separatistai išleido proklamaciją, kad jie jau visą Palatinatą užėmė ir paskelbia karo stovį.

Visuose tuose miestuose separatistai šaudė ir langus ir bandė terorizuoti gyventojus.

Talkininkai susitakė dėl notų Vokietijai

Bus pasiųstos dvi notos, Anglijai priėmus notų tekstą.

PARYŽIUS, lapkričio 21. — Talkininkų ambasadorių taryba šiandien galutinai susitakė ir priėmė tekstą dviejų notų, kurių bus pasiųstos Vokietijai.

Viena nota buvo apie talkininkų militarinę kontrolę Vokietijoje, o kita apie kronprinco sugrįžimą iš Holandijos į Vokietiją.

Abi notos bus išeitos Vokietijos ambasadai šį vakar, kaip tik spės pasirašyti po jomis premieras Poincare.

Frantuzai labai džiaugiasi tuo susitaikimu, nes tai reiškia išgelbėjimą talkininkų sąjungos. Anglija gi pilnai užgyrė notų tekstą.

Susirinkime buvo atstovaujamos ir Jungt. Valstijos, bet jų atstovas nebalsavo.

Tai bent "švietėjai"

SECACUS, N. J., lapkričio 21. — Vietos švietimo (mokyklų) taryba sužinojo, kad pradinės mokyklos mokytoja p-lė Helen Clark ruko. Tuojaus tapo sušauktas tarybos susirinkimas ir "dorėjai" tarybininkai nutarė pranešti tai mokytojui, kad jei ji tuojaus "nepasitaisys" ir nepalauks rukių — kad ir namie, bus pašalinta iš vietos.

Derybos su Ruhr fabrikantais atsinaujino

Spėjama, kad frantuzai niekad ir nebuvo jų nutraukę. BERLINAS, lapkričio 21. —

Derybos tarp vokiečių fabrikantų Ruhr distrikte ir frantuzų apie tolimesnį dirbimą dirbtuvių ir tarp frantuzų ir Otto Wolff apie atnaujinimą pirmesnės sutarties, vėl atsinaujino. Daugelis spėja, kad nutraukimas derybų tarp Hugo Stinnes ir frantuzų pereitą savaitę buvo tik "bluffas" ir kad abi pusės labai nori susitaikinti.

Žinios dabar tvirtina, kad frantuzai niekurias sąlygas pasunkino, o kitas palengvino. Tvirtinama, kad frantuzai reikalauja iš vokiečių fabrikantų, kad jie mokėtų frankais už pergabėjamą geležinkeliais kontribucijos anglijai. Tai reiškia, kad vokiečiai netik turi duoti dykai anglijai, bet dar ir primokėti už tą "garbę".

Yra tikras dalykas, kad tose derybose vartojama labai daug intrigu ir "bluffo" ir todėl visus paskelbimus apie jas reikia priimti su dideliu atsargumu.

Rusija boikotuoja Šveicariją

Tai dėl Vorovskio užmušėjo išteisinimo.

MASKVA, lapkričio 21. — Rusijos valdžia, dēlei išteisinimo Lausannoje Maurice Conradi, kuris laikė Lausannos taikos konferencijos nušovė Rusijos atstovą Vorovskį, įtraukė į juodąjį sąrašą Šveicarijos respubliką. Tai pareiškė užsienio reikalų ministras Čičerinas.

Čičerinas sako, kad Šveicarija brangiai užmokėsianti už tą piktdarybę, už kurią esanti kalta visa Šveicarijos buržuazija. Rusija neturės jokių oficialinių ryšių ir reikalų su Šveicarija ir neves su ja jokios prekybos, nors tai ir atneštų Rusijai nuostolių. Taipjau rusai nesilankys Šveicarijoje.

Dr. Cook, šiaurės polio "atradėjas", rastas kalnu prigaudinėje žmonių.

PORT WORTH, Tex., lapkričio 21. — Federaliniame teisme jury rado kaltu vartojimą pašto prigavimams tikslams Dr. Frederick A. Cook, savo laikų paskilbusį kaip šiaurės polio "atradėją". Paštą gi prigavimams tikslams jis naudojo organizuodamas aliejaus kompanijas. Jis rastas kalnu dėl 12 kaltinimų. Bausmė jam dar nėra paskirta.

Visi kiti, išėmus vieną, kurie buvo kartu juo teisti, taipjau liko rasti kalti, nors mažesniais skaičiuje kaltinimų.

Cook pragarsėjo 1908 m., kad sugrįžęs į Daniją iš tolimos šiaurės paskelbė, kad jis pasiekęs šiaurinį polių. Jį priimta su didele garbe. Vėliau sugrįžo iš kelionės dabar jau miręs Perry, kuris tikrai pasiekė šiaurinį polių. Tada pradėta abejoti apie teisingumą Dr. Cook tvirtinimų ir galiausiai pasirodė, kad tie jo tvirtinimai apie pasiekimą šiaurės polių yra melagingi. Bet iki tai sužinota, Cook plačiai pagarsėjo ir gerai pasipelnė. 1919 m. jis svėrėsi kito biznio — organizuoti aliejaus kompanijas, kurios neturi aliejaus. Bet dabar ir tuo bizniu pakliuvo ir gal teks jam pamatyti kalėjimą.

Rusijos "atstovas" kalėjime

Prisipažino peržengęs špionažo įstatymus.

CHICAGO, — Max Schallman "karjera, kaip asmeninio Lenino ir Trockio atstovo, kuris vien Chicagoje davė užsakymų padaryti už \$1,200,000-000 automobilių ir drabužių, užbaigė vakar, kada federalinis teisėjas Cliffe nuteisė jį trims metams kalėjimui ir užsimokėti \$3,000 pabaudos.

Schallman prisipažino peržengęs špionažo įstatymus. Daugelis biznierių manė, kad jis atstovauja Rusijos valdžiai. Todėl jie darė su juo didelius kontraktus ir dar duodavo gerą kęsį — "komisą". Taip J. A. Doyle gavo kontraktą pasiūsti 10,000,000 batų armijai už \$36,000,000. London Button Co. gavo \$1,500,000 kontraktą, už ką Schallmanui davė \$3,000 ir išleido \$30,000 supirkimui reikalingų išpildymui kontraktų mašinų. Schallmanas taipjau užsakė 5,000 didelių trokų.

Visą tai buv turėjo eiti Rusijos armijai, o fabrikantams butų buvė užmokėta tada, kada Jungt. Valstijos butų pripažinuos Rusiją. Siųsti 10,000,000 batų armijai Bet Max Schallman ištikrų jų niekad ir nebuvo Rusijos atstovu, o tik paprastu sukčiūm.

McADOO BALSAVIMUOSE SUMUŠE FORDĄ

STOUX FALLS, S. D., lapkričio 21. — Vakarijvyko nominaliniai balsavimai dėl kandidatų prezidentus. Republikonai balsavo dėl Coolidge ir senatoriaus Hiram Johnson kandidatūrai, o demokratai dėl Wilsono žento Wm G. McAdoo ir Henry Fordo kandidatūrai.

Balsavimuose pilną pergalę aplaikė McAdoo. Demokratai Valstijoje turi 50,000 balsų. Nepilni daviniai rodo, kad iki šiol McAdoo gavo 30,000 balsų, o Fordas mažiau kaip 10,000. Taigi pirmuose balsavimuose Fordas, kaip kandidatas į prezidentus, nežiūrint savo populiarumo ir plataus garsinimo, pasirodė labai silpnas.

Nuteisė moterį valyti gatves.

SPRINGFIELD, Ill., lapkričio 21. — Pereitą pavasarį šerifas padarė kratą Mrs. Lena Panchire iš Benton, namuose ir rado daug mumsaino. Ją palikta patalais. Bet moteris nesiliovė pardavinėti mumsainą ir dabar vėl pakliuvo. Dabar teisėjas jau neberodė pasigailėjimo ir nuteisė ją 100 dienų kalėjimui ir užsimokėti \$1,000 pabaudos. Kartu teisėjas pažymėjo, kad atėjęs kalėjime bus paskirta laika, jei ji neužsimokės pabaudos, tai turės atidirbti valydamas gatves, po \$1.50 už darbo dieną.

Jos advokatas ketina kreiptis į federalinį teismą, nes tokia bausmė esanti peržengimas konstitucijos.

PINIGŲ KURSAS

Vakar lapkričio 21 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už 25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos 1 sv. sterlingų	\$4.36
Austrijos 100.000 kronų	\$1.45
Belgijos 100 frankų	\$4.65
Danijos 100 markų	\$17.25
Finų 100 markų	\$2.70
Italijos 100 lirų	\$4.88
Francijos 100 frankų	\$5.42
Lietuvos 100 litų	\$10.40
Norvegijos 100 kronų	\$14.72
Olandų 100 kronų	\$37.88
Švedijos 100 kronų	\$26.38
Šveicarijos 100 frankų	\$17.41

Rinkimai Bulgarijoje

Rinkimus laimėjo dabartinė valdžia.

SOFIJA, lapkr. 21. — Nors dar pilni pereito septintadienio rinkimų daviniai nėra žinomi, tačiau išrodo, kad Zankovo valdžia, kuri pasigriebė valdžią ketetą mėnesių atgal, ginklu nuversdama valstiečių Stambulsko valdžią, aplaikė rinkimuose didelę pergalę. Apskaitoma, kad Zankovo partija laimėjo 200 vietų parlamente, kuomet opozicija laimėjo tik 50 vietų. Ta opozicija yra pasidalinusi tarp 35 valstiečių ir komunistų ir 15 liberalų. Pastebėtina, kad liberalų partijos, kuri valdė šalį pradžioje pasaulinio karo ir pačią Bulgariją į tą karą įtraukė, balsai žymiai padidėjo.

Pereitame gi parlamente valstiečiai turėjo 195 vietas ir komunistai 25.

Visi valdžios ministrai liko išrinkti. Rinkimai buvė labai tvarkingi.

Unijos viršininkai nuteisti

CHICAGO, — Fred Mader, buvęs namų budavotojų tarybos prezidentas ir kiti du viršininkai Fixture Hangers unijos liko priteisti užsimokėti po \$500 pabaudos, o penkis kompanijos užsimokėti nuo \$500 iki \$1,000 už suvaržymą tarpvalstijinės prekybos reikmenimis, kas yra peržengimu Shermano prieštrustinį įstatymą. Visi teismiečiai prie kaltės prisipažino. Nuteisė juos federalinis teisėjas Lindley.

Keturi žmonės užmušti

CHICAGO, — Vakar automobiliai užmušė keturius žmones. Šią savaitę jau 7 žmonės užmušti.

Prigrėdė vyne.

NEWARK, N. J., lapkr. 21. — Du žmonės liko areštuoti už neteisėtą išdirbinėjimą svaigalų, po to kaip Louis Russomanno prigrėdė dideliame vynu kubile, kur jis spaudė vynuoges.

Negrai nulinčiavo negrą.

TUNICA, Miss., lapkr. 21. — Burys negrų nulinčiavo negrą Ed Hardy už tai, kad jis užmušė seną negrą ir atėmė iš jos \$500. Užmušėjas liko suimtas baltųjų, bet negrai jį atėmė, užmušė ir lavoną įmetė į upę.

Dorininkas pakliuvo už nedorumą.

MARION, Ill., lapkričio 21. — Buvęs Herrino mayoras W. B. Walker, 57 m., tapo areštuotas už bandymą paimti kyšį. Walker, kuris yra vedęs ir net anukų turi, tapo areštuotas Herrino hotely su svetima moterim. Jis buvo užsiregistravęs po svetima pavardė. Betgi tas pats Walker veda smarkią kampaniją už įstatymų vykinimą ir važinėjo pas gubernatorių Small prašyti, kad tasis pašalintų šerifą Galligan už nevykinimą visi pasaliniai, ne valdžios išleisti, pinigai.

Sustabdė priėminėjimą pašalinių pinigų.

LONDONAS, lapkričio 21. — Vokietijos reichsbankas pradėdant nuo rytdienos nebepriminė miestų ir geležinkelių išleisti pinigų. Tuo bus panaikinti visi pašaliniai, ne valdžios išleisti, pinigai.

Walton pralaimėjo pirmą apeliaciją

OKLAHOMA CITY, Okla., lapkričio 21. — Senato pašalintasis Oklahomos gubernatorius J. C. Walton atsikreipė prie federalinio teismo, prašydamas panaikinti senato nuosprendį prieš jį. Teismas atsakė tai padaryti. Gubernatorius dabar ketina apeliuoti į šalies aukščiausį teismą.

Federalinis teismas atmetė gubernatoriaus prašimą todėl, kad jis (teismas) neturįs jurisdikcijos spręsti tokias bylas.

Gubernatorius tikisi, kad ir paprastas grand jury jį apkaltins ir sakosi esąs prisirengęs pasiduoti areštui. Visi tie įrodymai, kurie buvo paduoti atstovų butui, kada tasis tyrinėjo gubernatoriaus veikimą, dabar liko paduoti grand jury.

DEBSAS TEBESERGA

TERRE HAUTE, Ind., lapkričio 21. — Socialistų vadovas senelis Eugene V. Debs vis dar tebeserga, nors jo šeimyna sako, kad liga nėra pavojinga. Neseniai gydytojai įsakė seneliui gulėti į lovą delei jo nuovargio laike ilgo prakalbų maršruto. Jis nepaklausė gydytojų įsakymo ir ketetą dienų atgal susirgo. Dabar gydytojai įsakė seneliui ilgą laiką ilsėtis.

40 VAGONŲ MARKIŲ UZ SVARĄ DEŠRŲ.

BERLINAS, lapkričio 21. — Palinkę prie statistikų Vokietijos finansininkai apskaito, kad jei kas pirkty vieną svarą dešrų (kilbasų) ir norėtų už jas užmokėti 1,000 markių banknotais, tai reiktų 40 tavorinių vagonų traukinio tas markes nugabenti dešrininkui. Tai aiškiai parodo kaip stovi šiandien Vokietijos pinigai.

Leido atidaryti Rusijoje kunigų seminariją

MASKVA, lapkr. 21. — Siūnoda gavo leidimą iš valdžios atidaryti kunigų seminariją, kuri buvo uždaryta bolševikams užėmus valdžią. Leidimas pažymi tą sąlygą, kad akademija turi mokinti tik teologijos ir neliesti politikos.

Atidarys unijos dirbtuvę

Kooperatyvė moterų rūbų dirbtuvę bus atidaryta Chicagoje.

CHICAGO, — International Ladies Garment Workers unija rengiasi atidaryti didelę kooperatyvę moterų rūbų dirbtuvę, kuri kainuos \$100,000. Keli siuvėjų susirinkimai užgyrė tokios dirbtuvės steigimą ir ryto viešame siuvėjų susirinkime Schoenhofen svetainėje prasidės vėjus pardavinėjimui šerų. Unijos dirbtuvės steigimą užgyrė ir centralinė unijos valdyba.

Steigimas unijos dirbtuvės iškilo delei unijos organizavimo darbininkų, kam dirbtuvių savininkai labai pasipriešino ir stoji griežton kovon su unija, pasikiviesdami sau talkon net ir teismus.

Kompanijos viršininkai pateko kalėjimui.

CHICAGO, — Trys viršininkai Wellins Garment Co., 302 So. Market St., kurių neseniai suorganizuota, liko nuteisti trims metams kalėjimui ir užsimokėti po \$1,000 pabaudos, o ketvirtas liko nuteistas viešiemis metams kalėjimui ir tiek pat pabaudos užsimokėti už vartojimą pašto prigavimams tikslams. Nuteisė juos federalinis teisėjas Cliffe. Kad gaus kreditų jie išsiuntinėjo melagingus pranešimus apie kompanijos finansinį stovį.

MADISON, Wis., lapkr. 21. — Dane pavieto taryba priėmė patvarkymą, kuriuo uždraudžiama jaunesniems kaip 16 metų vaikams ir merginoms lankytis į viešus šokių, jei su jais nėra jų tėvų.

YONKERS, N. Y., lapkričio 21. — Savo garažiuje liko rastas nušautas mayoras Walter M. Taussig. Netoli jo gulėjo revolveris. Spėjama, kad jis pats nusižudė, nors priežasties tokiam žingsniui nežinoma.

ORAS!

ŠIANDIEN — apsiniaukę, šiek šaltiau. Saulė tekė 6:47 valandą, leidžiasi 4:25 val. Mėnuo leidžiasi 5:41 valandą rytė.

Kad Dar Prieš Kalėdas Gautų Lietuvoj Pinigus-

Taigi, kad dar prieš Kalėdas giminės Lietuvoje gautų nuo jūsų pinigų ir galėtų žmoniškai prisirengti prie Kalėdų švenčių, pasiųskite jiems pinigų dabar. Tas jums dar geriausias, kada jūs patys dabar dar neleidžiate pinigų savo Kalėdoms čionai. Tegul jūsų dovana suteiks jūsų giminėms tikrą malonumą ateidamą į laiką.

Siųsdami per Naujienas pinigus Lietuvon, visuomet busite tikri, kad jūsų pinigai nueis greitai, į laiką. Pinigai Lietuvon iš Naujienų išeina ne vėliau kaip per 24 valandas po jų pridavimo. Naujienų patarnavimas yra žinomas dvejetui desėtkų tukstančių Amerikos lietuvių kaip geriausias, greičiausias ir teisingiausias.

—Siųskit per Naujienas pinigus Lietuvon.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Gyvenimo Padaras

(Iš "Lietuvos Rytai")

Paskutiniams amžiais susi-
nojimo reikalas tarp įvairių pa-
saulio tautų labai padidėjo ir
dar vis žengia pirmyn. Tai yra
labai painūs ir įdomūs klausi-
mas. Kas jame yra priežastis,
kas pasekmė toli gražu nėra
lengva suvokti. Tų priežasčių
ieškodami ir pasekmes nagrinė-
dami būtina susidursime ir
bendrą su mokslo ir švietimo
kilimu, ir su susisieki-
mų komunikacijos, patobulėjimu, ir
su socialine tvarka, ir su nau-
jais atradimais ir taip be galo,
nes, pavyzdžiui, jeigu Lietuvos
berneliai ar mergelės emė ke-
liauti į Ameriką, tai tik dėl to,
kad Lietuvoje buvo žinoma šis
tas apie aną šalį, kad nutyki-
mas Amerikon pasidarė, aciu
garlaiviams (garo mašinoms!)
palyginamai greitas ir pavir-
kas, pagaliai, kad Lietuvoje so-
cialinė ir politinė tų bernelių ar
mergelių padėtis juos versta
vertė eiti iš savo gimto krašto
už jurių maršelio aukso kalnų
ieškoti. Tyčia paimta pavyzdys
iš mūsų gyvenimo. O ką besa-
kyti apie susižinojimo reikalin-
gumą prekybos, mokslo ir ki-
tose srityse. Tas susižinojimas
tarp įvairių ypač kulturingųjų
tautų šiandien yra viltės žmo-
nijos progreso laidu.

Paskutinio karo metu mes
kiekvienas savo asmeninių pri-
tyrimu pažinome, kas tai yra
susižinojimo sutrikimas. Žmo-
nės, kurie ramiu laiku leng-
viausiai galėjo patenkinti visus
savo kultūrinius ir šiaip žmo-
gaus gyvastį ir sveikatą pala-
kančius reikalavimus, tiems su-
sižinojimams susitrukdžius pa-
teko sunkion padėtin. Ir vėl
ilustracijai gana pavyzdžių iš
mūsų pačių gyvenimo. Taip,
jeigu dar kerosiną galėjo pava-
duoti aviatučių žvakė arba
ir tradicinė skalelė, tai druskos
pristigimą gavo sunkiausiai at-
jausti. Ir ne veltui vokiečiai
okupacijos žmonių dainias su-
dėta dainelė prie visų vargų
priskaitė ir "druskos vargą".

Susižinojimas mokslo srity
be galo daug padėjo jo ir ben-
drai civilizacijos kilimui. Vienos
tautos mokslininkai bendrau-
dami su viso pasaulio mokslin-
inkais daug daugiau nuveikia,
nes pasinaudoja kitų žiniomis.
O kadangi vieno žmogaus am-
žiaus yra per mažą, idant jis
galėtų visa aprėpti, tai per ben-
dravimą buvo sunaudotos vi-
sos atskiros tos plytelės, iš ku-
rių šiandien yra pastatyti ste-
buklingi ir kilūs mokslo ir
sviesos rumai.

Bet susižinojimui skersai ke-
lią visus amžius stovėjo ir dar
šiandien tebestovi kalbų įvairu-
mas kuriomis kalba kulturin-
gasis pasaulis. Tai yra baisios
kliutys! Kiek reikia padėti
brangios žmogaus energijos,
kiek materialinių turtų, ligi jas
nors dalinai pavyksta nugalėti.
Dar skaudžiausia kliutis šiandien
atjaunčiama, kad mūsų lai-
kų obalsis — mokslo ir švietimo
teikti plačiosioms minioms, kad
jis būtų prieinamas ne tik vie-
nui išrinktajam arba lordui
didikui, kaip senaisiais laikais
yra buvę, bet ir praščiokui dar-
bininkui, ir kad visais žmonių
kultūros turtais jis galėtų pasi-
naudoti, nesimokydamas dau-
gelio kalbų, kam jis nei laiko
nei ištekliaus neturi.

Apie šitas kliutis jau senai
žmonių laužyta galvos. Tiesa
istorijoje, yra buvę laikų, kada
viena kalba atitinkamu laiku
kulturingajam pasauliui nebuvo
vartojama, ir tos kalbos buvo
graikių ir ypač lotynų, kuri Eu-
ropoje ilgiausiai buvo užsilikusi.
Ji ištikrųjų yra buvusi anų lai-
kų kulturingojo pasaulio visuot-
inė kalba, kuria naudojosi
mokslininkai, pirkliai, adminis-
tratoriai ir keleviai. Ją buvo iš-
plėtę rymėnų kalavijas ir kul-
tura. Bet šiandien iš tos didy-

bės vos menkas šešėlis tėra li-
kęs. Lotynų kalba šiandien be-
sinaudoja aukštoji dvasinė ka-
talikų administracija tarnybos
reikalais, užsiliko dar pamaldos-
se, iš kur taip pat kas kart vis
labiau ir labiau išspaudžia jį
gyvosios atitinkamųjų tautų
kalbos, vartoja ją dar gamtos
mokslai nomenklaturai, na ir...
daktarai receptus teberašo.
Apie jos atgimimą nebėra ir
kalbos. Taip kad pasaulis liko
be bendros visuotinės kalbos.
Tiesa, didžiųjų kulturingųjų
tautų kalbos, kaip anglų, pran-
cūzų ir vokiečių yra labai išsi-
platinusios pasauly, bet apie
kurios nors vienos apsirinkimą
bendra ir visuotina kalba taip
pat bent ligi šiol nebuvo kalbos.
Plačiausiai pasauly yra paskli-
dusi anglų kalba, bet už tai Eu-
ropos vidurys geriausiai moka
vokiškai, o pasaulio diplomati-
jos srity bent ligi šiol buvo be-
veiks išimtinai vartojama pran-
cūzų kalba. Vienoj prieš kito
paskelbtaj laišku kalbos statis-
tikoj buvo parodyta, jog tarp-
tautiniam susižinojime vėliau-
siais laikais laišku daugiausia
buvo rašoma anglų, paskui vo-
kiečių, toliau prancūzų kalbo-
mis. Karo pasekmės kalbų
konkurencijai žymiai atsilieps,
ir daugiausia nukentės vokiečių
kalba prancūzų kalbos naudai.

Kadangi jau senai įsitikinta,
jog jokia senųjų kalbų negali
sugrįžti prie savo pirmąsias
padėties, o taip ir jokia naujų-
jų kalbų šiais laikais negali iš-
stumti kitų, tai žmogaus min-
tis emė dirbti kitą kryptį: bu-
vimo imta galvoti sudaryti dirb-
tinę kalbą, kuri be jokio kiek-
vienos tautos ambicijos įveidi-
mo galėtų būti priimta ir ku-
rios daug lengviau galima būtų
išmokyti, negu dabartinių gyvųjų
kalbų, taip daug įvairumo, for-
mų ir išimčių turinčių. Sudary-
ti dirbtinę kalbą yra bandę
daug vyrų, ir konkrečių žings-
nių yra padarę dar vidury
XVIII amžiaus anglų vyskupas
Wilkinsas. Bet praktikoje tie
visi ieškojimai ir darbai tik
XIX antrojo pusėje šio to tejs-
tengė pasiekti. Taip, 1880 m.

vokietis pastorius šleieris yra
sugalvojęs Volapiuko (Vola-
puk, vola — pasaulio ir piuk-
kalba) kalbą, kurios pagyndan
daugiausia buvo dedama anglų
kalbos žodžių šaknys. Šita kal-
ba jau turėjo gerokai šalininkų,
kurie buvo susibūrę į tam tik-
rus ratelius, draugijas; net uni-
versitetuose (Paryžiuje, Bor-
doje, Madride, Amerikoje ir ki-
tur) buvo atidarytos Volapiuko
katedros;ėjo jau ir laikraščiai.

Po Volapiuko buvo atsiradę
ir daugiau dirbtinių kalbų:
Pasilingua (prof. Šteinerio),
Kosmos (E. Landos), Lingua
Catolica (A. Lipetejo), Espe-
ranto (d-ro Zamenhofo) ir ki-
tos. Iš tų visų kalbų šiais lai-
kais šalininkų daugiausia turi
Esperanto kalbą. Visose šalyse
dabar yra Esperanto rėmimo
ir platinimo draugijų (tokia
draugija yra ir Lietuvoje su
kun. Dambrasku prišaky),
esperantistai leidžia daugybę
laikraščių, knygų, verčia gar-
siausius visų tautų veikalus,
kuria patys originalinius ku-
rinčius, daro suvažiavimus ir
net pasaulinius kongresus, lei-
džia milijones sumas savo kal-
bos propagavimui ir t. t. Šitos
kalbos mokoma daugybėje įvai-
riausių mokyklų. Šalių tų
žingsnių, kurie taip sakyt kal-
bos augimui daromi, Esperan-
to jau pradeda įsibrauti į prak-
tikos gyvenimą, ypač tarptau-
tinės prekybos srity. Užsieny

Prakalbos

Rengia

ALDL. 187 Kuopa

Pėtnyčioj, Lapkričio-Nov.
23 d., 1923 m.

G. Krenciaus Svet.
(Buvusi Elijošiaus)
1809 W. 46 St.

Kalbės du kalbėtojai:
d. P. ŽALPIS ir DEIKIENĖ
Inžanga dykai.
Pradžią 7:30 val. vakare.
Kviečia visus
Komitetas.

Artistiška Fotografija VISAS DARBAS GARANTUOTAS Arbanas Studio

Buvusi Vcelik Studio
1147 W. 18th St., kampas May St.
Kalbame lietuviškai

Ofiso Telefonas Central 4104 DR. H. A. BROAD Buto Telefonas Armitage 3209
VIDURMIESČIO SPECIALISTAS
Apskrita Chirurgija (operacijos) ir Motery Ligos.
7 West Madison Street, kamb. 1202. Kampas State gatvės.
Ofiso valandos: Nuo 3 iki 5 po pietų ir pagal sutarimą.

Dykai Balsavimo Kuponas DEL

'Naujienu' Automobilių Kontesto

Geras del 100 balsų

Aš čia prisiunčiu 100 DYKAI BALSŲ ir meldžiu
įskaityti į kreditą:

Miss, Mr. arba Mrs

Adresas

Šis kuponas, gražiai iškirptas, užrašytas vardas
ir pavardė kandidato ir atneštas arba atsiųstas į
'Naujienu' Kontesto Departamentą, 1739 So. Hal-
sted St., Chicago, Ill., bus priskaitomas tam žmogui
kaipo 100 DYKAI BALSŲ.

Jums nieko nekainuoja, kad balsavus už jūsų
draugą tais kuponais ir jūs nesate verčiami būtina
balsuoti, jūsų liūosa valia. Surinkite kiek tik galite
ir atsiųskite — jie visi bus rokuojami.

Tas kuponas nebus geras po lapkričio 26, 1923.

visoje ellėj prekybos mokyklų
šalia kitų dalykų randasi ir
Esperanto. Ir galima tikėtis,
kad Esperanto ateity dar dau-
giau laimės. Prie charakterin-
gų reiškinų reikia priskaityti
tai, jog Tautų Lyga vienoj sa-
vo ankstyvesnių sesijų buvo
nusprendusi patarti savo na-
riams remti šią kalbą ir įves-
ti į mokyklas šalia kitų gyvų-
jų kalbų. Bet šių metų sesi-
joj šis patarimas atšaukiama.
Nesunku numanyti, kad čia at-
siliepi prancūzų ar anglų na-
cionalistų ambicijos, nes Espe-
ranto kalbai plečiantis tų kal-
bų viešpatavimui būtų pakei-
tamas kelias. Tiesa savo pata-
rimus atšaukdama Tautų Ly-
ga kitus motyvus nurodo, kaip
ir paprastai ji daro daugely sa-

vo žingsnių, kur norima pa-
slėpti dabartinių Lygos šeim-
ninkų (anglų ir prancūzų) tik-
rieji norai.
Esperanto kalbai, kaip ir vi-
soms kitoms dirbtinėms kal-
boms, prikišama, jog esanti
per daug sausa, šabloniška, ki-
tai sakant, be to, gyvos sie-
los, kaip kitos naturalinės kal-
bos. Dėl to jos priešininkai
drąsiai tvirtina, kad Esperan-
to niekada negalėsianti jų at-
stoti. Tik viena jie užmiršta,
būtent, kad esperantistai ir ne-
turi tikslo naikinti visas kitas
kalbas. Jie tik sako, kad da-
bartinės kalbos tetinka tos ar
kitos tautos vidui, bet tarptau-
tiniuose santykiuose jos ne-
galingos, nes daugelio jų
mokyti yra sunku ir nepro-

duktinga. Kur kas greičiau
ir lengviau išmokyti vienos
dirbtinės kalbos, kuri tam ty-
čia nepainiomis taisyklėmis
sudaryta kaip Esperanto; ten
ir žodžių šaknis europiečiai tu-
ri labai dažnai pažįstamas, nes
pagrindą padėta daugiausia
romanų, dalinai slavų ir kiek
mažiau germanų, šakos tautų
kalbos. Taip pat kalbos dalių
ir įvairių formų taisyklės yra
labai lengvos, vienodos ir be
tos baisybės išimčių, kurių
taip daug turi "gyvosios ir ne-
begyvosios" kalbos. Pagalios,
kai del kalbos sielos, tai preky-
bos, kelionių ir net mokslo da-
lykuose ji nėra taip svarbi, o
dailiajai literatūrai ir jos kury-
bai kiekviena tauta pasilieka
savo gimtosios kalbos dirvą.

Naujienu Gale

*Tik didelis Naujienu prasi-
platinimas ir jų artimas
ryšis su žmonėmis gali už-
tikrinti skelbėjams tokias
pasekmes*

Chicago ir apylinkių lietuviai didelę daugybę savo biznio
reikalų atlieka per Naujienas kaip vienutinį lietuvių susiži-
nojimo įrankį. Ar tai kas nori pirkti, ar parduoti, ar mainyti,
ar rasti, ar atsisaukti, ar darbininkų gauti, ar darbo susirasti,
ar biznio naujieną pranešti, ar sušaukti žmones į licitaciją, ar
kitą kokią biznį atlikti su lietuviais, — kožnas — be partijų, ti-
kėjimų ir ličių skirtumo — tai viską atlieka ir gali atlikti vien
per Naujienas.

Kiekvienas teisingas ir lietuviams tinkamas ar prieina-
mas biznis pasiskelbęs Naujienose gauna pageidaujamą pa-
sekmių, ir kas gauna ko nori, tas kartais iš džiaugsmo nepa-
tingi ir pačioms Naujienoms pranešti, kad viskas gerai pa-
vyko.

Štai keletas laiškų Naujienoms nuo žmonių, kurie skel-
bė šoki ar tokį savo reikalą Naujienu skiltyse:

"Naujienos"

"Garbingi Ponai

Duodu žinot, kad viskas labai gerai nusidavė. Gavau žmo-
nių kiek tik man reikėjo. Išviso ant to darbo šešiolika personų
atėjo. Viskas ką turui sakyti, tai labai ačiū!

Su pagarba,

M. Drignat,

6200 University Aves.

The Lithuanian Daily News.
Gentlemen.

I had six responses to the advertisement I ran in your paper
August 23, 24, 25.

Yours very truly

K. Ryan,

2455 W. Pershing Rd.

Godotinos Naujienos.

Mano paskelbimas jūsų dienraštyj buvo man labai naudin-
gas, ir likos parduota ir tris dienas po apgarsinimo. Atsišaukė
kupčiai iš visų dalių Amerikos ir žmonės nupirko iš kito stato, iš
Troy, N. Y. Tai patarčia, kad su visokiais reikalais garsintus
žmonės Naujienos, o kožnam eis ant naudos.

Su pagarba

Stanley Grikštas,

3446 So. Emerald Ave.

The Lithuanian News Pub. Co.

Dear Sir:

The results that I have obtained from the advertisement in
the Naujienos were very satisfactory. I have had several
inquiries about the farm, but one is special. I am sure I will sell
my farm.

I thank you very much for the advertisement.

Yours truly

A. Salela,

5710 W. 65th St.

"Naujienos".

"Gerbiameji:

"Sitame laiške rasite čekį už apgarsinimą Simano-Daukanto
Draugijos, kurs tilpo Spalio 27 d., 1923. Taipgi pranešam, kad
mes turėjome puikias pasekmes iš šito apgarsinimo nes gavom
apie šimtą narių ir buvo pilnutėlė svetainė žmonių, neatsižiu-
rant, kad Birutės koncertas buvo tą patį vakarą. Taigi ačiū!

Su pagarba

Vlad. Jurkevič,

3237 S. Auburn Ave.,

Chicago, Illinois.

Ketvirtadienis, lapkr. 22, '23

NORĖDAMI
PIRKTI, PARDUOTI AR MAI-
NYTI VISĄSODS KREIPKITES
PAS MUS. TAS JUMS BUS
ANT NAUDOS.
S. L. FABIONAS CO.
INVESTMENTS REAL ESTATE INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 9611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PAR-
DAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siūniam pinigų ir
Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
523 So. Halsted St.
Tel.: Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-
vieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos: 9 ryto iki 9 vakarų. Se-
redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v.
Veda visokias bylas visuose tais-
muose. Egzaminuoja Abstraktus
ir padirba visokius Dokumentus,
perkanti arba parduodant Lotos,
Namus, Farmas ir Biznius. Skol-
na Pinigus ant pirmo morgičiaus
lengvomis išlygomis.

Tel. Dearborn 9057
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestij:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namų Tel.: Hyde Park 3395

JOHN J. BAGDZIUNAS
ADVOKATAS
Veda: bylas visuose Teismuose,
Egzaminuoja Abstraktus, Padaro
pirkimo ir pardavimo Dokumentus
ir įgaliojimus.
7 South Dearborn Street
Room 1538 Tribune Bldg.
Telefonas Randolph 3261
Vakara: 2151 West 22 Street
Telefonas Canal 1667

S. W. BANES, Advokatas
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

J. P. WAITCHES
LAWYER Lietuvys Advokatas
Dienomis Room 514-516
127 N. Dearborn St.
Telephone Randolph 6584
Vakara: 10736 So. Wabash Ave.
Tel.: Pullman 6377.

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Yards 4681

Overkautai

2 kelnų siutai
Vyrams, vaikinams ir
vaikams

Mūsų pigi renda ir mažos išlaidos pa-
daro galimu sutaupyti jums nuo
\$5 iki \$25

ant jūsų siuto arba overkauto. Mes
turime visokių materijolo kokių jus
tik norite, vienodų spalvų ir vėliau-
sių stylių.

Visi stiliai, spalvos ir miteros.
Siutai ir overkautai **\$18.50**
ir augčiau

Valkų siutai ir overkautai **\$8.50**
ir augčiau

S. GORDON,
739 W. 14th St.
Pirmos durys į rytus nuo Halsted St.
prie 14 St.

Atdara kasdien nuo 8 ryto iki 9 vak.
Subatomis nuo 8 ryto iki 10 vakarė.
Nedėlioj nuo 8 iki 5 vakarė.

L.S.S. ŽINIOS

Officialinis Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyrius,
eina kartą savaitėje, Ketvirtadieniais

Lapkričio 22, 1923.

Eilinis No. 33

Kad padarius šį Skyrių gyvą, interesingą; kad jame atsispindėtų visas Amerikos lietuvių socialistinis darbininkų judėjimas, visi tuo judėjimu suinteresuotieji ir galintieji rašyti kviečiami bendradarbiauti. L. S. S. kuopų sekretoriai tegul laiko savo priede visados pranešti organui, kas jų kuopos veikiama — apie kuopos susirinkimą, tarimus, sumanymus etc. Visi šiam skyriui raštai reikia adresuoti L. S. S. Sekretoriui A. Zymontui, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L.S.S. Pildomasis Komitetas:

Centro Sekr. A. Zymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Organizatorius J. Smotelis, 10604 Ed-brooke Ave., Chicago, Ill.
Sekr.-Išd. P. Miller, 3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygtas A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Centro Komitetas:

Pirmininkas J. F. Vilis, 1511 N. Wood St., Chicago, Ill.
Sekretorius M. K. Kasparaitis, 3827 Archer Ave., Telef. Lafayette 1017, Chicago, Ill.
Kasierius A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.
Finansų Sekr. A. Banienė, 1642 W. Monroe St., Chicago, Ill.

Dauginimas narių

Kai kurie mūsų organizacijos nariai suka sau galvą: kaip čia gaus daugiau narių mūsų organizacijai? Man rodosi, kad tai yra labai paprastas dalykas. Jei tik mūsų senesnieji draugai norėtų, mes galėtume turėti daug daugiau narių, negu dabar turime.

Kaip tą padaryti?

Kiekvienas mūsų organizacijos narys turi savo draugų ir pažįstamų, kurie simpatizuoja socialistams, bet aktingai prieš mūsų organizacijos nepasidėję. Tai gali paprasčiausias dalykas — prikalbinti tuos draugus, kad jie prisirašytų prie mūsų kuopų. Tik reikia nepatingėti išsiaiškinti jiems dalykus — reikia būti organizatoriais. Tuo met gausiai turėsime savo organizaciją narių.

Bet reikia žiūrėti, kad tie nauji nariai nebūtų vien tik padauginimas mūsų skaičiaus, bet kad jie atėję į mūsų organizaciją dirbtų jai. Jei mes turėsime ir didelį skaičių narių, bet jei tie nariai bus tik kaip papuošalės, nieko neveiks organizacijos labui, vistiek iš to mes neturėsime didelės naudos. Juk ne daugumoje yra svarba, bet gerumoje. Vienas geras ir darbštus organizacijos narys atveria dešimtį „taip sau“ narių, — tokių narių, kurie tik del skaičiaus-padauginimo priklauso organizacijai.

Prieš karą, kol nebuvo suskaldyta mūsų organizacija, šimtais rašėsi į mūsų kuopas. Bet kas iš to buvo? Praėjo tas upas, ir tie visi naujokai nuėjo sau vėjas.

Buti geru socialistu dar neužtenka priklausyti organizacijai, — reikia studijuoti patį socializmą. Studijuoti socializmą reikia turėti geras pamatinis išsilavinimas; reikia turėti ir liuso laiko toms studijoms. O kiek iš mūsų turi to liuso laiko? Su kuo tik pakalbėk, kiekvienas skundžiasi, kad laiko neturįs. O neturint to laiko, nei studijuoti nėra kada. Ir išsina, kad mes negalime plačiau susipažinti su socializmo mokslu, o nesuspajinę plačiau su socializmo mokslu ir pati organizacija pasidaro nepastovi. Nauji nariai atėję, nepažindami giliau socializmo uždavinį, pavėję kiek organizacijoje vėl nueina savais keliais.

Dar kita priežastis kodėl pas mus yra maža narių, tai ta, kad mes šioje šalyje begyvendami, taip sakant, suamerikonejome. Daugelis buvusių gerų draugų nuėjo į biznį. Nuėję į biznį, dar mažiau laiko turi. Ir pamazui visai užmiršta savo organizacija. Kiti tapo laisvos profesijos žmonėmis. Tie irgi skundžiasi, kad maža laiko turi. Kiti praturtėjo ir nori dar labiau praturtėti. Tie visi išsidažė socializmo ir rupinasi vien savo reikalais. Kiti vėl norėtų, kad ne jie tarnautų

organizacijai, bet kad organizacija jiems tarnautų. Tokių apsišaukusių pasitaiko beveik kiekvienoje organizacijoje.

Kitas dar svarbus dalykas kodėl pas mus maža organizacija: — patys darbininkai nesirūpina savais reikalais. Laukia, kad kas jiems iškeptų karvečius ir pradėtų mityti iš dangaus. Yra didelis apsilėidimas pačių darbininkų. O jeigu jie patys nesirūpina savais reikalais ir nenori stoti į organizaciją, kuri jų reikalus gina, tai kaip gali būti pati organizacija didelė?

Be to, komunistinė sėkla dar vis turi įleidusi savo šaknis, klaidina darbininkus visokiais vėjiniais malūnais ir savo demagogija padaro iš savo narių fanatikus.

Juk nėra nei vienos komunistų prakalbos, kad jie neniekintų įvairių-įvairiausių buvusių socialistų. O socialistai dažniausiai nieko jiems nesako, nes su durnu, du turgu, su pliku nę ko peštis.

Tuo būdu mes dar turėsime paklausti kodėl išsiblaivins visokie rukai ir užaugimai bolševistinių „idejų“. O svarbiausia, kol išsity ta bauri demagogija ir negatinkamų asmenų niekinimas.

Tuo tarpu mes pasilikę kad ir mažas skaičius, dirbsime savo socialistinį darbą ir toliau. Kas nori kartu su mumis dirbti, prašome. — A. Z.

A. Bernotas ir musieškiai komunistai

Mūsų komunistai yra pridūrę daugybę klaidų, atlikę daug blogų darbų, — jie patys tą gerai žino, bet ar jie prie savo tų blogų darbų prisipažįsta? Anaipol. Jie jų užsina, arba savo nelemtus darbus kitiems primeta. O jei kuris iš jų tarpo prasiblaivo ir prisipažįsta klaidą padaręs, tokį jie išneikina bauriausiai žodžiais, visų jiems parodytų jų darbų užsina, o primeta kitiems nebūdingų dalykų. Geriausias to pavyzdys yra buvusio komunisto Bernoto prisipažinimas ir komunistų darbų nušvietimas. Bernotas, buvęs vienas veikiausių Lietuvos komunistų, aprašė visus jų žygius ir suktybes Lietuvoje ir ragina buvusius savo „draugus“ komunistus pabusti, mesti savo niekingus darbus, paliauti klaidinius darbininkus. Ir kas pasidarė? Musieškiai Amerikos komunistai šoko ginti savo sėbrų Lietuvoje ir baltinti jų juodus darbelius. Štai „Vilnius“ redaktorius Mizara išpėškino savo organe ilgiausį straipsnį, kuriame kraipydams faktus ir stengdamasis diskredituoti Bernotą šmeižia jį visokiais būdais, kartu šmeiždamas Lietuvių Socialistų Sąjungą ir savo nelemtus darbų pasekmes suversdamas sąjungiečiams. Reikia mat, vargšams komunisteliams, „valytis“, pasirodyti darbininkams,

kad jie esą balti ir nekalti, o kad save nubalčius, tai reikia kitus išniekinti, apjuodinti — savo blogus darbelius nekaltiems suversti. Tai paprasta komunistų taktika.

Visi „Vilnius“ ir „Laisvės“ užsipludinėjimai tai yra jų pačių savęs išdavimas. O kad mūsų komunistai Amerikoje yra tokie pat kaip ir Lietuvoje, tai yra man ir kitiems žinomas dalykas. Imkime kad ir reikalą su Friends of Soviet Russia organizacija, kurioje veikė ir musieškiai lietuvieši komunistai: rinko, kaulio aukas Rusijos badaujantiems žmonėms, — ir žmonės gausiai davė, ir aš daviau, — bet kiek tų aukų matė badaujantieji? Aukos buvo vartojamos komunistų propagandos tikslams, visokiems komunistiškiesiems raštamais, reklamoms (vieną kartą man išmetinėję Jukeliui, kam jie baduoliams aukas vartoja propagandai, Jukelis atsakė: žinai, draugai, kad kitokių būdu mes negalėtume gauti pinigų, o propaganda reikalinga!), užlaikymui raštinių, agitatorių, agentų.

„Draugučiai“ komunistai galėjo mulkinti savo pasekėms, galėjo klaidinti darbininkus pirmiau. Bet laikas atiduoti apyskaitas. O kad Jukelis gyriasi, kad jam su baduolių aukomis pavykė sugriauti Lietuvių Socialistų Sąjungą, tai jis klysta. Tiesa, aukas jie išieškojo, bet LSS. gyvuoja ir gyvuos. Komunistai galėjo pirmiau kenkti Sąjungai, kol žmonių upas degė ir jie nesugebėjo įžiūrėti tikrojo šviesio komunistų pučiamo burbulo. Bet dabar tas burbulas sprogo ir visi pamatė, kas ištikrųjų tasai komunistų burbulas buvo. Visas jų „komunizmas“ emė smukti ir baigia smukti, tuo tarpu Sąjungai vis geriau sekasi. Andai Chicagoje LSS. VIII Rajono surengtose prakalbose žmonių buvo pilna salė, kuomet į komunistų „prakalbas“ žmonės visai nebeori eiti. Dagi tokiame Brighton Parke, kur pirmiau sąjungiečiams nebuvo „galima“ prakalbų surengti, dabar, kada buvo surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo Naujienų redaktoriaus P. Grigaitis, žmonių prisikimso pilna svetainė ir visi kuoramiusiai klausėsi.

Gal dar ateiti laikas, kad ir pats Mizara ir kiti jo draugai išsipaigros iš komunizmo, išsiblaivins ir, išsispaviodę, kaip Bernotas, panors grįžti į socialistų eiles. — Meteoras

Kas darbininkų draugas?

Darbininkai draugų neturi kitose visuomenės klasėse, jie tik tarpusavyje yra vieni kiti draugai. Dalis darbininkų jau senai tai žino; bet kita dalis jų dar ir šiandien tikisi sau pagalbą iš tų žmonių, kurie jų klaipei nepriklauso. Šių darbininkų pasitikėjimas, kad „nužengs galybė iš dangaus“ ar iš kitur ir paliausos iš tos beteisės, kurioje jie šiandien gyvena, yra ta priežastis, kad jei iki šiol tebekentia vargą ir išnaudojimą.

Niekas kitas nepaliausos darbininkų iš tos beteisės ir priespaudos kaip tik jie patys. Ir tol jie nepasitruosuos, kol nesusipras, kol nepažins vienas kito ir nepaduos vienas kitam draugiškai savo ranką.

O kad prie to priėjus, kiekvienas darbininkas turi pasibrėžti sau dienotvarkę: kada eiti pasilinksinti, kada eiti pasiklausti prelekcijų, kada eiti į prakalbas, kada eiti į debatus, diskusijas, kada skaityti mokslišką literatūrą, etc. Kai darbininkai pasibrėžs panašų dienotvarkę ir eis sulig juo, jie nebus, kaip prabėgs tie ilgi dvylik mėnesių, o naudos bus daug, — pradės pažinti savo draugą ir priešą, — tad ir paduos draugiškai savo ranką draugui darbininkui.

—Laisvės Mylėtojas.
[Patarimas, reikia pripažinti, labai originalis... Red.]

Ką reiškia Socializmas

Ką reiškia pats žodis socializmas ir už ką jis stovi. Apie tai jau yra daug kalbėta ir rašyta visokių žmonių. Dabar pažiūrėsime ką apie socializmą, kaip mokslą ir kaip ateinančių naujų visuomenės surėdymą sako autoritetai ir žinovai, iš kurių žmonės semias žinių ir mokslinių nurodymų.

Standard Dictionary: „Socializmas yra teorija, kuri turi tikslą perorganizuoti surėdymą; padauginti turtą ir padaryti daug geresnį padalinimą darbo išdirbinių su pagalba kolektyvio valdymo žemės ir kapitalo ir kolektyviu valdymu visų industrijų. Jo tikslas yra suteikti kiekvienam pakankamai visko“. (Taip pat rašo ir Standard Encyclopedia).

Century Dictionary: „Socializmas yra teorija arba sistema visuomenės organizacijos, kuri visai arba dalinai prastina pavienių asmenų pastangas ir kompeticiją, ant kurių dabar remiasi visuomenės tvarka; vietoj to bus kooperatyvė akcija. Isteigis teisingesnį lygesnį išdalimą darbo produktų; taipgi žemės ir turtų, kaip šaltinių visų produktų; tai bus visos visuomenės nuosavybė.“

Webster's International: „Socializmas, teorija arba sistema socialių reformų, kuri siekia pilnos visuomenės rekonstrukcijos, labiausiai teisingu ir lygiu padalinimu nuosavybių ir žemės“.

Encyclopedia Britanica, Viena: „Socializmas yra teorija, kuri turi tikslą paimti centralinę demokratine valdžią ir padaryti geresnį padalinimą turtų ir tuo būdu geriau apsaugoti turtą negu kad dabar yra“.

New International Encyclopedia: Socializmas yra idealinga ekonominė sistema, kurioje industrija bus valdoma draugiškos nutardymais ir labai visos visuomenės. Tai yra kontrastas dabartinės visuomenės kompeticijos režimo.“

Nelson's Encyclopedia: „Tikslas socializmo yra paimti politinę galę, kad pavertus prievatinę nuosavybę, žemę, kapitalą ir kolektyvę nuosavybę ir suvartojant ją labai visu“.

Johnson's Universal Encyclopedia: „Socializmas yra moralė reforma, kuri nori panaikinti dabartinę žmonių skurdą ir tai ne pagalba naujos kokios religijos, bet nauja socialinė organizacija“.

American Year Book, Encyclopedia and Atlas: „Nei vienas žodis nėra taip iškraipomas, kaip žodis 'Socialistas'. Socialistas tai nėra anarkistas; jie yra priešai teorijoj ir praktikoje. Socialistas nenori panaikinti šeimynos, pašalinti religijos arba pasidalyti nuosavybę; jie nenori tai padaryti riaušėmis arba kraujo praliejimu. Socializmas reiškia žmonių valdymą produkcijos reikmenų ir kontrolę valdžios per darbininkų klasę. Proga dirbti visiems kas nori ir visiems darbininkams suteikti pilną vertę jų produktų. Tipinis socialistas yra ramus ir geras darbininkas. Jis supranta, kad pasaulis vėl eis savo keliu ir po jo mirėliai, bet jis atsimena, kol jis yra gyvas, kad jo priešinimė yra padėti tam pasauliui krutėti. Jis laiko save esant maža dalele gamtos ir yra užgandintas, kad gali nors kiek prisidėti prie to didelio tikslo“.

Darbininkų judėjimas Rusijoje

Uralo metalo dirbtuvėse kilo streikas. Sustreikavo ¼ valdiškų dirbtuvių. (Darbininkai reikalauja laiko mokėti atlyginimą, sustabdyti dirbtuvių uždarinėjimą ir rupintis likusių darbo darbininkais. Greta ekonominių pastatų ir politiniai reikalavimai — žodžio, spaudos laisvė ir darbininkų atstovų neliečiamybė.

Ivairios Žinios

Savivaldybių rinkimai Čekoslovakijoje.

„Der Čechoslovakische Sozialdemokrat“ praneša davinis savivaldybių rinkimų, kurie įvyko š. m. rugsėjo 16 d. visoje Čekoslovakijoje. Ypatingai Čekoslovakų socialdemokratams šie rinkimai buvo savo rūšies kvotiniai. Dalykas toks, kad vasarą 1920 m. galinga socialdemokratų partija buvo komunistų suskaldyta. Gruodžio mėn. jų pačių metų komunistai padarė sukilimą, kuris pasisekimo neturėjo ir tik davė progos buržuazijai padėti visu frontu puolimus prieš darbininkų klase. Visi tai žymiai susilpnino darbininkų jėgas. Apie socialdemokratų komunistai kalbėdavo, kad čia belikę vieni vada be armijos.

Tačiau savivaldybių rinkimai parodė, kad socialdemokratų kaip buvę pasilekia stipriausia darbininkų partija. Imant drauge Čekoslovakų ir vokiečių socialdemokratų partinius sąrašus jie surinko 598,838 balsus, komunistai gi (skaitant taip drauge Čekoslovakus ir vokiečius) 314.607 balsus. Iš viso rinkimuose dalyvavo 4,116,156 rinkikiai.

Streikai Rusijoje.

Rusijos darbininkams nemažai tenka kovoti prieš komunistų valdžią už savo teises. Vienur kitur iškilo streikai. Vadovaujamos komunistų partijos įstaigos susirūpinę darbininkų nepasitenkimu. Be darbiai išsimumčiami iš didesniųjų pramonės centrų.

Estija. — Estų soc. dem. partija galop susijungė su estų nepriklausomųjų socialistų organizacija. Susijungimas įvyko todėl, kad nepriklausomieji skilo. Vieni jų nuėjo į komunistus, dauguma gi įsiliėjo į estijos s. d. partiją. Estuose tokiu būdu sutvirtėjo darbininkų jėgos. Estų Seime s.-d. frakcija dabar turės 20 atstovų.

Darbininkų organizuotumas Anglijoje.

Paskelbta daviniai apie įvairių pereiną mėnesį 55-tą Anglijos darbininkų profesinių sąjungų suvažiavimą. Suvažiavime dalyvavo 702 delegatų, kurie atstovavo 4,369,268 organizuotiems darbininkams. Suvažiavime dalyvavo taip pat Europos ir Amerikos darbininkų atstovai. Suvažiavimas nutarė paremti medžiaginiai darbininkų laikraštį „Daily Herald“, kurio išsina 350,000 ekzemplorių. Toks darbininkų susiorganizavimas krašto politikoj daug nusveria.

Kaunas

Pastaruoju laiku smarkiai pradėjo plėstis mūsų Partijos organizacinis darbas Kaune. Jau yra susidarę 5 partinės organizacijos: Kauno kuopa (centras), Aleksoto, A. Panemunės, Šančių ir gelžkelių L. S. D. P. organizacija. Kauno miesto darbininkai pamatė, kad nepakeliami su visokiomis „dukaunomis“ draugijomis, tad ir organizuojasi į savo tikrą darbininką. Socialdemokratų Partiją. Susitvėrus tiek organizacijų atsirado reikalus sudaryti miesto Komitetą. Kauno kuopos iniciatyva š. m. 21 spalio sušaukta Partijos Kauno miesto konferencija. Susirinkusieji draugai gyvai svarstė iškeltus klausimus. Seimo narys dr. Bielinis plačiai aptasko organizacinius uždavinius Kaune. Nutarta sudaryti tam tikrą propagandos kolegiją. Išrinktas miesto Komitetas, kuriam ir pavesta rupintis sudaryti minimą kolegiją. Į Komitetą išrinkti šie draugai: V. Galinis, O. Čipkaitė, J. Pajauskas, A. Frenzelis, Zinevičius, Neverauskas ir Jurevičius.

Pažerėnų gelžk. st. Rugsėjo 16 d. š. m. įvyko vie-

tinės L. S.-D. P. gelžkelių kuopos narių visuotinis susirinkimas. Dalyvavo kuopos nariai ir apie 30 prijauniančių. Buvo pranešimai apie Seimo darbuotę ir Europos politinę padėtį. Nutarta daryt kuopos susirinkimai kiekvieno mėnesio pirmame sekmadieny.

Klovainiai.

Spalio 14 d. įvyko L. S.-D. P. Klovainių organizacijos susirinkimas. Iš 12 organizacijos narių atvyko 5, bet kadangi susirinkimas buvo šaukiamas antrą kartą, tai skaitėsi įvykusi.

L.S.-D.P. prijauniančių klovainiškų nemažai yra, bet dirva veikimui nevisai lengva. Visi buožija ir klerikalija dandaus ir pragaros jėgomis puolė mūsų draugus pačioj kuopos gimimo dienoj. Linkuvos nuovados viršininkas savo valią viso platumo panaudojo ant kuopos pirmininko dr. J. Pliunko pečių — atėmė nemažą sveikatos ir kitus kuopos narius privargino. Todel silpnės valios draugai bijo lankyti organizacijos susirinkimus.

Rozalimas.

Spalio 21 d. įvyko L.S.-D.P. Rozalimo kuopos narių susirinkimas. Susirinkime kai kurie draugai aimanavo deliai stokos inteligentinių jėgų vietoje. Bet vis tik dauguma draugų tvirtai laikosi savo organizacijos ir turi tvirtą pasitikėjimo savyje kovoje su juodosiomis jėgomis. Susirinkimas apsvairstė eilę esančių klausimų (kokių? Red.). Nutarta kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį daryti kuopos eilinius susirinkimus. Kuopa turi 90 narių, turi knygynėlį iš 190 knygelių. Tuo reikalu tikisi gauti pasipirties iš Partijos Centro Komiteto.

Kuopos Komitetas rupinasi tiksliai sutvarkyti savo literatūros platinimą. — P. Papartis.

Mrs. A. MICHNIEVICZ-VIDIKIENĖ AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampo 31 gal
Ofisas su Dr. J. F. Van Paing

Tel. Yards 1119

Baigusi akušerijos kolegiją; ilgal praktikuojanti ginekologijos ligoninėse. Se. Sėkmingai pataus, vienos ligos prieš gimdymą, laiką gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką pataus, da ir kitokios reikalingos moterims ir merginoms; kreipkitės o rasite pagalbą.

Valandos nuo 7 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 vakaro.

NUPIRK Typewriterį arba rašomą mašinėlę

Savo artimiausiems žmonėms kaip Kalėdų Dovaną

Kaina \$60

Tuomi padarysi didelį smagumą pata sau, savo gimdėms ir draugams su kuriais susirašinėsi ir greičiau galėsi parašyti laiška ar ką kita, negu su ranka. Geriausia, parankiausia ir dalinkiausia mašinėlė su lietuviškoms raidėms pasauliye. Galima ir angliškai rašyti.

Gaunamos
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Str.,
Chicago, Ill.

Tel. Blvd. 8132
M. Witkewich
BANIS
AKUŠERKA
Turis patyrimą
Pasekmingai pataus
naujų moterų prie gimdy-
mo kiekvienam atsitikime. Teikiu
ypatišką prižiūrą-
jimą. Duodu pa-
tarimus moterims
ir merginoms dy-
kai.
3113 South
Halsted St.

DR. HERZMAN — IŠ RUSIJOS —

Gera lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 7:30 val. vakarais.
(Dienomis: Canal 3110. Naktį Drexel 0950 Boulevard 4136)
3410 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

Telephone Yards 0994

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

DR. M. J. SHERMAN

Specialistas moterų ligų
1724 S. Loomis, kampo 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 vakare. Telefonas Canal 1912

Telefonas Boulevard 1989

DR. S. A. BRENZA

Ofiso valandos: 9 iki 12, 1 iki 3 diena ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave., netoli 46th St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 6587

DR. MARYA DOWIAT—SASS

1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Rezidentijos tel. Van Buren 0234
Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterikių, Vyrų, Vaikų ir visų chroniškių ligų
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago.
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po pietų, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena, Res. 1139 Independence Blvd, Chicago

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 16 metų
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos Moterikių, Vyrų ir Vaikų ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.
Telefonas Drexel 2886

30 metų patyrimo

Duokite savo akis ištirti senam specialistui. Bus naudinga atkankyti jį.
Dr. J. Ginsburg & Son, Optometrist,
3639 W. Roosevelt Rd.,
Phone Crawford 3140

Jei abejojate akimis, pasitarkite

Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 6497
4649 S. Ashland Ave.
Kampus 47-tos gat.
2-ros lubos

DR. M. ŽILVITIS, DENTISTAS

4193 Archer Ave.
9 iki 9 vak. kasdien
nedėlioj 9 iki 12
Telefonas Lafayette 6061

DR. F. E. REICHARDT

Specialistas chroniškių ligų. Buvęs pirmiau Irving Park Senatorioj vyriausio gydytoju.
Valandos nuo 4 iki 6 subatm, kitomis dienomis pagal sutartį.
2009 North Ave.
(Kampus Milwaukee Ave.)

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily, except Sunday, by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis

1789 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8588

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$6.00 per year in Chicago.
5c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1789 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8588.

Užsimokėjimo kainai

Chicagoje — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per nešiojimą

Viena kopija	5c
Savaitė	18c
Mėnuo	75c

Suvenyrai Valstijose, ne Chicagoje

paštu	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose

(Atpiginti)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00

Pilnieks reikia gauti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Vergovė negrų respublikoje.

Chicago "Tribune" korespondentas, Floyd Gibbons, praneša, kad, atlankeis juodvaidžių respubliką, Liberiją, įsiai užtikto tenai vergovę. Moteris ir vaikus tenai perka ir parduoda. Moterį galima nusipirkti už \$20. Ją gali parduoti tėvas, brolis arba vyras. Moters taip pat yra duodamos, kaip užstatas, pinigų skolintojui. Žmogus, nupirkęs moterį arba paėmęs, kaip užstatą, nemoka jai jokio atlyginimo už darbą; vaikai, kuriuos ji pagimdo, budama vergovėje, priklauso josios ponui.

Pastebėtina, kad šitokia tvarka atsirado respublikoje, kurią įsteigė paluosiotei tie vergai. Korespondento nuomone, taip įvyko dėlto, kad Liberijos gyventojai laiko pažeminančių laisvam žmogui daiktui žemės dirbimą arba kitokių darbų. Kadangi laisvieji žmonės nenori dirbti, tai turėjo atsirasti vergai, kurie atidirba už juos.

Vienok yra nesunku suprasti, kodėl Liberijos negrai žiuri į darbą su panieka. Jie atsimeina tuos laikus, kai jie patys arba jų tėvai gyveno vergovėje: tuomet jie turėjo dirbti — dėlto, kad jie buvo vergai; o jų ponai darbu neužsiimdavo — dėlto, kad jie, kaip laisvi žmonės, galėdavo naudotis vergų darbu. Tų negrų galvose susidarė toks supratimas, kad laisvas žmogus yra tas, kuris yra laisvas nuo darbo.

Bet ne vieni tikrai negrai taip protauja. Panašią logiką galima nuolatos pastebėti ir pas kitus žmones. Imkite tautas, kurios per daugelį metų buvo pavergtos: kai tokiai tautai pasiseka nusikratyti svetimą jungą, tai žiūrėk, ji tuojau ima skriausti kokią nors kitą, silpnesnę už save tautą. Jai rodosi, jogei laisvė tame ir reiškiasi, kad ji gali pona ant kitų.

Arba imkite tuos žmones, kurie šandie valdo Rusiją. Jie daugiausia yra kilę iš inteligentų, kuriuos kitąsyk žiauriai persekiojo caro valdžia už jų revoliucines idėjas; iš darbininkų ir ukininkų. Ažuot pašalinę visokią priespaudą, jie įvedė Rusijoje dar aršesnę despotizmą, negu tas, kuris buvo prie caro.

Buvusieji vergai paprastai kopijuoja savo buvusiuosius ponus.

Apžvalga

VIS MURZINA.

"Laisvė" rašo:

"Paaikšėjo ir tas, kad Bernotas turi geras ryšius su buočių valdžios žvalgyba ir, veikiausia, nuo pastarosios ima algą taip pat. Bernoto ryšiai su žvalgyba yra gerai žinomi ir patiems socialdemokratams, bet pastarieji vis tiek šeria Bernotą ir skaito jį savo žmogum. Vadinasi, Bernoto ir kitus darbo žmonių judėjus bendromis jėgomis šelpia socialdemokratai ir žvalgyba."

Begėdiškiau šmeižti savo politinius priešus nesugebėtų ne aršiausias huliganas. "Laisvė" gerai žino, kad nėra nė vieno fakto, kuris liudytų apie Bernoto ryšius su žvalgyba, tuo labiau, apie jo "ėmimą algos" iš žvalgybos.

"Laisvė" elgiasi taip, kaip visi apakę nuo fanatizmo gaivalai. Fanatikas nepakenčia skirtingos nuomonės. Žmogų, kuris laikosi skirtingos nuomonės, fanatikas stengiasi sunaikinti; jeigu jis negali atimti jam gyvybę, tai stengiasi bent moraliai užmušti.

GRUMOJIMAI "TEVYNĖS" REDAKTORIUI.

"Tėvynės" redaktorius, S. E. Vitaitis, paskelbė laišką, kurį įsai esąs gavęs paštu. Vietomis tas laiškas esąs toks šlykštus, kad net ne visą jį būtų galima dėti į laikraštį. Jisai skamba taip (daugtaškiu pažymint praleistus per daug biauirus žodžius):

"Tėvynės Redaktorius.
"Buržuji gizeli."

"Mes SLA. nare darbininkai negalim ilgai pakeisti tavo nusisusios politikos SLA. reikalus. Mes SLA. nare darbininkai sėdima visa jūsi burzujai purvina darba zino me ir daugiu netilėsime. Is garsisime visem SLA. nariam ir kuopom, kat jie zinotu ka rinkti in SLA. virszinkus ir kat apvalitu savo istaiga nuo...."

"Vienok mias nenorim buti tokeis ne draugiskais jūsi burzujai gizeli, nes mes asam susipratia darbinikai. Todel mias nenorim jus visu galutinai prazuoti nors ju ir verti tik an sausos szakos pakabiti. Todel mias pastatome sitokes isligas; tuojaus turi rezignuoti isz Tėvynės redaktoeus vietos savo vieta su supratusem darbininku redaktoriui uzleisdams. Rezignodamas turi perstatit in savo veta Drg. R. Mizara isz Chicago, Ill. Jai sito nepadarisi, tai ne tik mias tavo purvinus darbus visomiane pranesim bet net panaudosis tokius inrankius kad tu darbininkam ant kelo nestovesi dageu, nes darbinikai negali ilgai tavo politikos purvinos ir burzujizie tarnojanczos pakiaist. Nemanik kat tave iszgelbes SLA. valdiba kure tu teip labai pradejai pastam laike ginti ir pilvu sleusdamas uztauraut: szituose rinkimose als laukan senoj valdiba bet tu turi isjauiti laukan pirma jos. Per-

daug tu mumi insipikai uztauradams burzujiziskos centro valdibos purvinus ir kruvinus darbus, kuri tikrai nuzude szimtus darbiniku pirkdama Amerikos kapitalistu ir tokiu pacu burzujų karo bonus.... Mias tau sita pranesima padarom ne jukais ir delto niko nelaukdams iszpildik mus teisingus reikalavimus. Kitaip turisi gailėtis po laiku kat neiszpildei mus teisingu reikalavimu.

"SLA. nare darbinikai."

Tai šitaip rašo Binbės, Mizaros ir kitų komunistinių agitatorių sufanatizuotieji žmonės. Jie grumoją "Tėvynės" redaktoriui panaudoti tokius įrankius, kad įsiai "daugiaus nestovėtų ant kelio darbininkams", vadinasi, — grumoją užmušti!

Neseniai komunistų laikraščiai ir kalbėtojai "bažijosi" publikai, kad komunistai "buržuazinėje tvarkoje" neužsiima atskirų asmenų žudymu. Visi žino, kad dažnai užsiimti tokiu darbu komunistai ir negalėtų tenai, kur jie neturi valdžios, nes už žmonių žudymą grėsia didelė bausmė. Bet tai nereikia, kad komunistai yra principaliai priešingi politinių savo priešų žudymui. Atvirkščiai, visą savo agitaciją jie nuolatos stengiasi sukurstyti savo pasekėjuose tokią neapykantą prieš kitų partijų žmones, kad tie sufanatizuotieji gaivalai nestovėtų prieš žmogžudystę, jeigu tik tai jiems pasitaikytų proga.

Augščiaus paduotaisi grumojantis laiškas yra tiesioginė tos agitacijos pasekmė.

Laimė tik tai, kad tie darbininkų demoralizuotieji tolyn tuos vis mažiau pasisekimo. Užmetu, kitų nuo jų darbo paliks tik tai šlykšti atmintis.

PRILIPO LIEPTO GALĄ.

Tas purvinas šlamštas, kuris ėjo Chicagoje po vardu "Telegramas", jau užsidarė. Jo leidėjas, p. Vilovičius, slapstosi nuo žmonių, kurie sakosi buvę apgauti, bedarydami su juo "biznį."

Taip skandalingai pabaigdamas savo dienas, "Telegramas" metė negražų šešėlį ant asmenų ir srovų, kurie buvo susispietę aplink jį arba šiaip jį rėmė. Pirmoje eilėje čia stovi žymi dalis tautininkų-sandariečių veikėjų, kurie — vieni atvirai, kiti slapta — teikė jam paramos, tikėdamiesi išauginti jį ir tuo būdu įsigyti savo partijos organą Chicagoje. Mes nepavydime tautininkams turėti savo laikraštį, bet kad jų veikėjai galėtų dėtis prie tokios šlykštynės, kaip "Telegramas", tai yra daugiau, negu nuostabu.

Kiek galėdams stengėsi moraliai pastiprinti tą šlamštą ir klerikalų "Draugas". Nors dėl svieto akių įsiai neva nupeikdavom už "laisvamanišką" spalvą, bet už tai visa širdžia įsiai pritarė tiems purvams, kuriais p. Vilovičiaus laikraštis nuolat drabstydavo "Naujienas" ir "Naujienų" vedėjus. Per paskutinius dvejetą mėnesių "Draugas" buvo taip pamėgęs "Telegramo" neprausturniavimus, kad perspausdindavo išitus su straipsnius, parinkdams kurie "riebsni". Anot to posakio: toks toki pažino ir į kumus padavino.

Nežiurint tečiaus tos paramos ir užuojautos, "Telegramui" nepavyko pralobti iš "Naujienų" šmeižimo. Skaitandčioji Chicago's lietuvių publika pasirodė turinti daugiau padurmo ir estetinio jausmo, negu Laukis, Andriulis, Bumša ir jiems panašūs.

Buvo sustojęs gub. Pinchot.

Pennsylvanijos gub. Pinchot kelioms valandoms buvo sustojęs Chicagoje. Jis vyksta į O-mahą. Pasikalbėjime su reporteriais jis pasakė nemažai komplimentų majorui Deverui už jo neatlaidžią kovą su prohibicijos įstatymų laužytojais.

Vilnijos Lietuvių Memorialas.

Įteiktas Tarybai ir delegatams ketvirtajame Tautų Sąjungos susirinkime.

(Pabaiga)

Nuo pat Vilnijos okupacijos pradžios Lenkų vyriausybė stengiasi kiek galėdama pakeisti krašto išvaizdą. Užplūdusi masy kraštą kariuomene, žandarmerija ir slapčiaji policija, Varšuvos vyriausybė pradėjo naikinti lietuvių ir baltgudžių inteligentų sluoksnį ir ardyti visas mūsų kultūros ir ekonomijos istaigas su tuo tikslu, kad pašalintų kiekvieną mūsų tautinio gyvenimo reiškinį.

Čia mes nurodysime tik kai kuriuos faktus, susilaikydami plačiai aiškinti dalyką.

Lenkų okupacinė administracija uždarė Vilniuje lietuvių prekybos ir pramonės banką ir konfiskavo jo turta.

Ji irgi uždarė centralinę lietuvių ir baltgudžių kooperatyvų sąjungą, kuri turėjo skyrius beveik visose bent kiek žymesnėse krašto vietose. Lietuvių kooperatyvus Vilniuje, kaip "Laimė", kurie nepriklausė minėtajai sąjungai, išliko irgi panašus likimas.

Įvairiomis fiskalinėmis priemonėmis, būtent, uždėdami nepakeliamus mokesčius, vartodami priespaudos būdus, okupantai daro privačiom prekybos istaigom nebegalimą buvimą ir verčia jas likviduoti jų veikimą (Lithuanian American Sales Corporation), pav. Vilniaus "Laimė", kuri nepriklausė kooperatyvų sąjungai.

Kaip rusų režimo laikais, taip ir lenkų administracija nesiliauja trukdžiusi įsigyti žemės vietos žmonėms lietuviams ir baltgudžiams; tuo pat metu ji imia kraštą kolonizuoti lenkais, prisijusiais iš Lenkijos. Varšuvos seimas nu balsavo tam tikslui žymiai kreidyt. Vietos gyventojai smarkiai erzunami, kai jie mato, jog didelės žemės yra skaldomos ir atiduodamos svetimiems, tuo tarpu kaip jiems truksta žemės, reikalingos pragyvenimui.

Lenkų vyriausybė nesidrovi naikinti net labdarybės istaigų. Tai ji tiesiog uždaro lietuvių našlaičių prieglaudas ir palieką vargšus nelaimingus aplėistus, tai ji rekvizuoja butų, kur gyvena vaikai (Subačiaus g. 16 ir 23 Vilniuje), ir išmeta juos į gatvę.

Lietuvių Sanitarinė Draugija Vilniuje, kuri turi vaistinę (Vilniaus g.), kur vargingesni žmonės galėjo gauti vaistų papiginta kaina, gavo lenkų valdžios įsakymą liautis parduvinėjus vaistus.

Buvo Vilniuje (Dominikonų g. 12) valgykla, kurioje mažiau pasiturintieji lietuviai inteligentai galėjo gauti pavalyti papiginta kaina. Lenkų administracija rekvizavo šį butą, nenurodydama motyvų. Ji nenaudoja buto, tuo tarpu lietuvių inteligentų padėtis pablogėjo.

Įvairiausiais sugalvotais pretekstais Lenkų valdžia nuolat daro kratas, areštus ir lietuvių išstėrimimus iš krašto, juos kalbindama tai šnipavimu Lietuvis nautdai, tai sąmokalo rengimu prieš okupantus. Kartais areštai daromi masėmis. Gana bus čia paminėjus, jog sausio mėn. 1922 m. apie 50 asmenų iš lietuvių ir baltgudžių inteligentų buvo įmesta į kalėjimą ir 33 asmenys, lietuvių ir baltgudžių vadų, buvo išstėrimi už demarkacijos linijos. Šie pasilieka išstėrimi, nežiurint Tautų Sąjungos Tarybos užtarimo ir nežiurint kreipimosi į josios III susirinkimą. Šios varšavos pradžioje buvo padarytos kratos pas žymesnius Vilniaus lietuvių ir visai neseniai pas baltgudžius, net pas Varšuvos seimo atstovus. Birželio mėnesio pabaigoje politi-

nė policija suėmė visus jaunus vyrus, kurie baigė Vilniaus lietuvių gimnazijos ir pedagogijos kursų mokslą, įtardama juos šnipavimu (p. A. Pakula, M. Zemaitis, A. Umbrasas, Pr. Tamulevičius, J. Kumpa, J. Tijnūnėis ir k.). Neturėdama įrodymų, policija pavartojo kanikinimą, kad išgautų apkalintųjų prisipažinimą: visų pirma jiems sudavė į veidą net iki kraujo, paskiau jiems surišo rankas ir kojas, perkisio lazda, pavertė ant žemės ir su špiurta plakė per papades.

Lenkų administracija stengiasi sutrukdyti lietuviams ir baltgudžiams inteligentams uždarbiuoti, kad juos priversti emigruoti.

Lietuviams ir baltgudžiams neduodama užimti jokios valdžios vietos, net ir miesto savivaldybėse (pav. Dr. Rymanas, švenčionių apskritys gydytojas, jau keičinti metai atstatytas be jokios priežasties).

D-rui Danijeliui Alseikai ir p. D-rei Veronikai Alseikienei Vilniuje uždaryta verstis savo amatu ne tik viešose, bet ir privačiose istaigose (pav. Lietuvių Sanitarinė Draugijos poliklinikoje).

Visos Vilniaus vaistinės gavo atatinamos valdžios įsakymą neparduoti vaistų minėtųjų gydytojų receptu.

Visai neseniai Vilniaus tinklo geležinkeliečiai lietuvių ir baltgudžių gavo įsakymą pasitraukti nuo tarnybos arba važiuoti į Lenkiją.

Jaunuoliai, kurie baigė mokyklą lietuvių ir baltgudžių mokyklose, nors juose mokslo programa ir bendrai imant mokymas nėra žemesnis, o kartais net aukštesnis, negu lenkų mokyklose, nepriimami į lenkų universitetus ir tuo būdu yra verčiami nutarukti savo tolimesnį mokslą arba važiuoti į užsienius.

Spaudos laisvės lietuviams ir baltgudžiams nėra. Ganti teisei leisti kokią laikraštį reikia gauti atatinamą valdžios sutikimą, kuris labai retai tėra duodamas. Bet kaip tik leidimas gautas ir laikraštis pradeda eiti, atsiranda naujų, beveik nenugalimų kliūčių: išėję numeriai labai dažnai konfiskuojami, redaktoriai ir leidėjai baudžiami pinigų pabaudo mis arba traukiami į teismus, o laikraščiai sustabdomi. Pavyzdžiu galima priminti, jog pirmuoju šių metų pusmečiu atstunio lietuvių savaitraščio "Gimtoji žemė" numeriai buvo konfiskuoti. Trys lietuvių laikraščiai, išėję Vilniuje, buvo trumpu laiku penkiolikai kartų traukiami į teismą; jų redaktoriai beveik neapleidžia kalėjimų; joks baltgudžių laikraštis arguariai negali išėiti; kaip tik numeris pasirodo, jis konfiskuojamas.

Yra vartojami paslaptingi būdai, lietuvių ir baltgudžių laikraščių platinimui sušalinti. Slaptu įsakymu minėtieji laikraščiai išsiuntinėjami tik kelioms dienoms prasiplūskus nuo jų prisuitimo į paštą. Laikraščių išnešiotojai ir pardavėjai dažnai esti suimami.

Plačiausia prieinama sritis lietuviams ir baltgudžiams inteligentams buvo mokymas. Rusų vyriausybė, siekusi kraštą surusiniuoti, neleido mokyti vaikus tėvų kalba. Nusikratė caro valdžia žmones tikėjosi laisviau atsidusia. Su labai dideliu pasiaukojimu lietuvių istėję ir laike šimtus pradėdųjų ir keletą aukštesniųjų mokyklų. Lenkų okupacijai prisidedant, lietuvių turėjo vieną mergaičių gimnaziją, vieną mišrią gimnaziją, pedagogijos kursų Vilniuje, gim-

nazių švenčionyse ir per šitą pradėdųjų mokyklų. Visos šios mokyklos buvo privatinės, pačių žmonių laikomos ir tukstančių mokinių lankomos.

Lenkų vyriausybė (pirmiausiai pasiskubino sunaudoti daugumą šių mokymos istaigų, kur buvo mokoma gimtąja mokinių kalba. Vilniaus mergaičių gimnazija buvo uždaryta.

Mišrajai gimnazijai ir lietuvių pedagogijos kursams atėmė butą, kuris buvo jau nuo senai gautas ir įrengtas didelėmis išlaidomis.

Lietuvių gimnazija švenčionyse turėjo nuolat kovoti su lenkų administracija, kuri norėjo rekvizuoti butą restorano naudai.

Reikia pažymėti, jog Vilniaus krašte visos privatinės mokslo istaigos privėgti gauti ypatingą leidimą. Šis leidimas duodamas tik vieniems mėtams, kas, aišku, žymiai trukdo mokslo augimą. Niekas nėra tikras gauti reikalaujamąjį leidimą.

Kai šiemet šios aukštesniojo mokslo istaigos kreipėsi prie atatinamųjų valdžių, kad gautų leidimą atidaryti mokyklas mokiniams, toms istaigoms atsakė, jog leidimas bus duodamas tik tuomet, jei kai kurie dalykai bus mokomi lenkų kalba, kaip valstybinėse lenkų gimnazijose ir jei visi mokytojai turės lenkų pasus. Ši pastaroji sąlyga yra tik masluotas būdas minėtoms mokykloms uždaryti, nes mokytojai nuo senai veltui rupinasi gauti šiuos pasus: lenkų administracija jų neduoda, prisidengdama kuo įvairiausiais ir niekaisiais motyvais.

Lietuvos gimnazijos direktorius švenčionyse p. M. Untulis irgi vienas iš mokytojų tuo pat motyvu gavo įsakymą aplėsti lenkų teritoriją iki rugsėjo 1 dienos. Lietuvių "Ryto" Draugija, kuri padeda laikyti šią mokyklą, pristatė liktus kandidatus, kurie turi atatinamas kvalifikacijas ir lenkų pasus; lenkų administracija visus juos atmetė; šitokiomis sąlygomis mokykla yra priversta nustoti gyvavus.

Lietuvių gimnazijos ir pedagogijos kursų Vilniuje buvimo klausimas lieka neišspręstas. Mokslo metai prasidėjo, mokiniai susirinko (perėmėtais metais gimnazijoje buvo 522 mokiniai) ir visi veltui laukia lenkų valdžių atsakymo; mokslo las tad negali prasidėti. Pradedamųjų mokyklų padėtis nėra geresnė. Reikalavimai kai del buto, mokslo kalbos ir mokytojų pasų verčia sulaukyti visą darbą. Reikia pastebėti, jog lenkų valdžios reikalauja, kad Lydos, Vilniaus ir Ašmenos apskrityse istorija, geografija, aritmetika ir gamta būtų mokomos lenkų kalba, y., kad visos lietuvių mokykloms pamokos būtų vedamos lenkų kalba. Toks reikalavimas priimti reikia uždaryti lietuvių mokyklą.

Net bažnyčiose lietuvių kalba nėra toleruojama. Lydos ir Vilniaus apskrityse lenkų žandarmerija trukdo laikyti pridedamas pamaldas lietuvių kalba. Vilnijos gyventojai savo daugumoje yra griežtai priešingi Lenkijos viešpatavimui. Jie nesiliaus kovoję prieš okupaciją iki visiško išsivadavimo ir susijungimo su kitais lietuvių kraštais, su kuriais jie nori sudaryti laisvą ir nepriklausomą valstybę. Vilniaus okupacijos pailginimas iš Lenkų pusės, tosios okupacijos, kuri prasidėjo nuo generolo Želigovskio smurto ir kurią Ambasadorių Konferencija savo nutarimu kovo mėn. 15 d. 1923 m., rodos patvirtina, ne tik nestiprina Lenkijos, bet sudaro rimtą pavojų Europos taikui.

Mes kreipiamės prie Tautų Sąjungos, karštai jos prašydami prašalinti minėtąją padėį ir surasti klausimo išsprendimą, kuris atsakytų gyventojų valiai.

To laukdami, mes prašome pasiųsti į Vilnių Tautų Sąjungos tardymo komisiją; ši priemonė, mums rodos, galės nurašinti ginčijamo krašto gyventojus ir padėti tiesioginiu būdu.

Prof. Dr. M. Reinyš, buv. Vilniaus Liet. Šviet. Draugijos "Rytas" pirmin. Ženevoje, Rugsėjo mėn. 23 d. 1923 m.

Taip, kaip carizmo laikais.

[Laiškas iš kalėjimo]

Kauno "Liet. žiniose" skaitome:

Kad pas mus Lietuvoj vis dar toli gražu nuo pasikeitimo tvarkos, kuri viešpatavo Rusų caro žandarų diktatūros metais, duoda mažą iliustraciją ir šio laiško ištraukos. Laiškas rašytas nepilnamečio gimnazijos mokinio.

Laiškas kiek nušviečia ir mūsų jaunuo menės dalies psichologiją ir nusistatymą į valstybę. Vertėtų rimtai ir pedagogams, ir administratoriams pasvarstyti, ar geru keliu esame beaklėdami jaunuo menę. Žiaurumas čia niekuomet gerų vaistų neduoda. Štai tas laiškas.

IX. 15. 1923.

Gerbiamoji Dėdine!

Dovanokit, kad beveik du metu Jums nei karto nerašiau.

Jūs savo laiškuose minėdavote, kad norėtumėt manė mane žmogum mylinčiu savo tėvynę ir naudingą jai, kai paibaigsiu mokslo. Nors ir aš pats apie tai svajoju, bet ištikrųjų toji tėvynė pasirodė man visai kitokia. Gyvendamas svetur aš bent galėju netrukdomas mokyti, sugrįžęs gi Lietuon štai jau antrą kartą esu areštuojamas ir laikomas kalėjime, kaip pavojingas valstybei asmuo, nors pirmkart areštuojamas turėjau tik 15 metų. Tada pirmkart teko patirti demokratingosios lietuviškosios žvalgybos šampolų per tardymą ir tada pirmą kart buvau atitraktas nuo gimnazijos suolo ir įgrustas į tamsius kalėjimo urvus. Du mėnesių palaikę tuomet paleidus ir mokslo nedaug tesutrudė. Bet štai šių metų pradžioj vėl buvau kartu su tėveliu areštuotas. Kad nepasisektų ši karta greitai mane su tėveliu paliuosuoti, pasirupinta padaryti pagrindas laikymui kalėjime... Ant mūsų tvarto, kur labai lengva yra pašalinams prieiti, atrasta dvi rankinės granatos... Na, ir buvo padaryta mums byla su sprogstamąja medžiaga. Dabar tardymas velkasi jau daugiau kai pusę metų, o mes vis sėdime ir nesudaukiame, kada gi bus išaiškintas mūsų dalykas.

Moksli man dabar sutrukdė daug ilgesniams laikui ir nedavė baigti gimnazijos. Matote, Gerbiamoji Dėdine, kad tėvynė man pasirodė ne motina, bet pikta pamotė... Bandžiau iš pradžių ieškoti teisybės, rašinėju skundus, prašymus, bet į juos atsakydavo... tylėjimu... Dabar likosi tik laukt, kol teismas bylą išaiškins ir paliuosuos mažą iš kalėjimo. Kad teismas mudu paleis, esame tikri, nes mums padaryta provokacija su granatomis per daug jau aiški. Tai ir tardytojas kartą pripažino, bet motomai kuom tai patsai suvaržytas nepaleido mudvieju. Nelaimė, kad Lietuvių bylos po du metus tęsiasi. Galima, kad visą tą laiką prasidėsime. Rupintis mat mums nėra kam. Mamytė viena, rašo, ne visai sveika esanti ir darbais užimta. Be to ir mudviem kiek padeda...

KORESPONDENCIJOS

New Yorko-Brooklyno padangėj

Prie New Yorko Leader'io "mirties".

Atperkant dienraštį "New York Call" nuo socialistų, darbininkų organizacijos buvo sudėjusios po šitokias sumas pinigų: International Ladies Garment Workers' unija \$25,000; Amalgamated Clothing Workers' of America — \$25,000; Garlands Fund — \$40,000.

Kitos mažesnės organizacijos sudėjo po kiek mažiau. Idomu, kad komunistų "Laisvė", minėdama kas davė pinigų N. Y. Leader'ui leisti pamini tik International Ladies' Garment Workers. Apie Amalgamated uniją sako, kad tai "bluffas". Bet tos unijos organe "Advance" radau, kad Amalgamated unija yra davus \$25,000. Vadinasi, "Laisvė" per akis meluoja. Mat komunistams "sąmoningai meluoti" patapo jų dorybė! Jiems nesmagu pripažinti, kad Amalgamated unija remia socialistus, o ne komunistus.

Parapijos revoliucija.

Aprėšimo Panelės švenčiausios parapijų "revoliucija" nusisekė. Tos parapijos kunigūnų rezignavo ir nuėjęs kažkus į vienuolyną. Tai skaudus "kikas" jėgamasčiaiui nuo savo (buvusios) gospadinės...

Dr. J. Hurvič'as "Forverts'e".

Dr. I. Hurvič'as, neseniai sugrįžęs iš Rusijos, dabar nuolat rašo žydų socialistų dienraštį "Forverts" straipsnius apie Rusijos "rojų". Apie tai teko patirti iš socialistų ir komunistų žydų. Dr. Hurvič'as yra "atsivertėlis", kaip lietuvių Karalius, Bernotas, Aleksas ir kit., tik už pastaruosius daug inteligentesnis, šviesesnis žmogus. Jis, iš tiesų, yra stambus asmuo. Trockiu išvažiavus Rusijon jis buvo užėmęs bolševikų dienraščio "Novy Mir" redaktoriaus vietą. Vėliau buvo Martenso finansiniu patarėju. Bet nuvykęs Rusijon, ten ilgesnį laiką pagyvenęs, pamatęs ir paragavęs visų Bolševikijos "rojaus" vaisių, grįžo atgal visai kitoks žmogus ir dabar piekia kailį bolševikams ir visam bolševizmu.

Iš Laisvės jomarko.

Lapkričio 11 d. "Laisvės" name buvo laisviečių surengtas nedidelis jomarkėlis—vakarienė. Kalbėjo Bimba apie nežudymą V. Aleksos. Jis netikėjęs, kad komunistai būtų jį nužudę, bet jeigu ir taip, tai nesą ko gailėtis. Jis manęs, kad tą žmogžudystę veikiausiai atlikusi pati Lietuvos buržuazija, kad apjuodinus komunistus.

—A. P. S.

So. Omaha, Nebr.

"Dvasią šventą" apsvilino altorių.

Praeitą nedėdienį parapijoms suėjus bažnyčion melstis, staiga altoriuje sužibo baltas ugnies liežuvis, kurs ėmė nuo vieno papuošalo šokinėti ant kito. Kai kurios moterėlės gerai akim neprimatė, pradžioje viena kitai bakčioti ir pašones ir dievobaimingai rodyti į altorių: Dvasia šventa, girdi, nusileidus ir lakiojanti ugnies liežuveliai...

Vienas vaikas tai pastebėjęs greitai puolė prie altoriaus ir ėmė tą tariamąją "Dvasią šventą" gaudyti nuo dirbtinių gėlių ir naikinti. Bet ugniniai liežuviai ėmė ir jo drabužius laizyti. Tuomet puolė daugiau dragesnių žmonių vaikui ir pagalbą, ir pagaliau ugnis buvo užgesinta.

Po pamaldų žmonės išėjo laukan devalo, kad šv. Antano parapijos bažnytelę nuolatų lan-

ko nelaimės—ne vieną kartą jau ir yra svilusi, degusi, o kartą net lietuvių dievaitis Perkunas į jos bokštą spyrė. Pamaldinės davatkėlės sako, kad tai vis dėl tų bedužnių bibliistų Dievas savo koroną leidžia.

—P. Valkutė.

Pasidarbavimas Vilniaus kraštau

Pittsburgh, Pa. — Butų neleistina nepaminti keletą darbų, atliktų mūsų okupuotosios stalinės gerovei. Patsai darbas yra toks svarbus ir reikalingas, jog turime pasveikinti kiekvieną žingsnį padarytą toj srity. Kaip kitur, taip ir čia, Pittsburghe, lietuviai supranta, jog jeigu nesimsim rūpintis Vilniū, jis pateks į lenkų reple. Todel pirmas klausimas, reikalaujantis skubaus atsakymo, yra: kaip galime palaikyti savo mokyklą, šelpimo įstaigas ir prieglaudas okupuotoj Lietuvoj? Žinoma, tai atlikti galėtume susirūpinami ir paskirdami aukų. Viena, kita draugija tą jau padarė; trečioji rengiasi padaryti. Beto dar vietiniai veikėjai nutarė surengti bendromis pajėgomis balių ir pelną paskirti Vilniaus lietuvių našlaičiams, kurie paskutiniu laiku kenčia nemažai skurdo dėl medžiaginio nedatekliaus ir dėl lenkų persekiojimų. Sykiu žadama suorganizuoti ir nuolatinį Vilniaus našlaičių šelpimą. Jeigu tas įvyktų, ko reikia visa širdžia trokšti, lietuviai padėtis okupuotoj Lietuvoj galėtų pagerėti medžiaginiu ir dvasiniu žvilgsniu.

Sekantis žingsnis, vertas paminėjimo, yra sumanymas pasiūsti prof. J. L. Simpson'ui, Edinburg'e, padėką už jo asmeninius pasidarbavimus Lietuvos reikalams. Kaip žinome, prof. Simpson'as ir šandien tebėgina užsienio spaudoj, jog Vilnius neteisingai prijungtas prie Lenkijos ir turėtų būti grąžintas Lietuvai. Išreikšti padėką tokiam asmeniui yra mūsų pareiga. Ir būtų gerai, kad ką nors panašaus padarytų ir visi Amerikos lietuviai, kruvon susidėję. Kuomet kalba mūsų spaudos biuras "Elta", retai kas pasauly tuozgirsta; kuomet gi tą patį pasako prof. Simpsonas ar kiti — milijonai žmonių atkreipia domesio. Turint tą omenį, kodėl mums gailėtis mandagumo ir neatlikti to, kas mums reikalinga atlikti? Tikslai tokiu būdu tepajėgime įsigyti sau draugų didžiųjų valstybių tarpe. Prie paliosavimo Vilniaus nemaža gali prisidėti ir pittsburghiečiai, neatšaldydami savo noro darbuotis. Todel tęskime ir toliau pradėtąją vėgą ir nepaleiskime arko iš rankų, idant ant okupuotos tėvynės dirvų neužaugtų lenkiškos usnys ir dilgynės.

—M. V.

Kaip Lietuvoj apeina ma įstatymai.

Leipalingis, Seinų apskr. Kalbėsiu šiuo tarpu apie svaiginamųjų gėrų krautuves ir jų istoriją. Pavyzdžiui (trumpai minėsiu) 1921 metų gale viršaitis Volungaitis be tarybos žinios, išdavė leidimus deginei pardavinėti Borovskiui, Chaimui ir Salmukui, kurie tuo įsipirko patentus ir ėmė pardavinėti deginę. Apsiviršė valsciaus tarybos nariai, kad be jų žinios tai padaryta, anuliavo anuos tris leidimus, o leido nuo savęs sulig užprotokuluotu nutarimu keturiems kitiems prašantiems: Volungevičiui, Tumasoniui, Bojarskiui ir Salfersonui. Tokiu būdu, kadangi anie trys jau patentus turėjo, 1922 metais buvo Leipalingy 7 degtinės krautuvės.

Šiame, 1923 m. Liepalingy gyvuoja 1 traktierius Volungevičius ir 3 degtinės krautuvės Ch. Finkelšteino. Borovskio ir Sarmuko. Visiems jiems išduoti valsciaus leidimai einant prieš valdžios įstatymus, nes nuo šventoriaus 1) iki Volungevičiaus tik 85 metrai tolimo, 2) iki Ch. Finkelšteino — 56 metr., 3) iki Borovskio 92 mtr.; nuo sinagogos 1) iki Finkelšteino 42 mtr., 2) iki Borovskio — 74 metr., nuo mo-

I Lietuvą

Pinkite atvažiavimo laivakortes jus į gyvūnams Lietuvoje. Kompanijos nuosavybės ofisas Kaune gerai pažatuoja visoms lietuviams paslažieriams.

White Star Line

N. Y. — Cherbourg — Southampton išplaukiamai subatomis. Didžiausi laivai Majestic, Olympic. Greitas susisiekimas su Baltijos portais.

AMERICAN LINE Su

White Star Line Sykiu N. Y. — Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg. Paprastai išplaukiamai. Puikūs, dideli, greitai laivai. Greitas susisiekimas su Baltijos portais.

RED STAR LINE

N. Y. Plymouth — Cherbourg — Antwerp Nuolatiniai išplaukiamai. Gera kelionė. Nauji laivai Belgienland, Zealand ir Gothland (3 kles).

Viskas užrakinama, privatiškai pasidėjimai. Geras malistas ir visi patogumai. Atsišaukite prie vietinių agentų arba

Pasidėjimų Departamentas

127 So. State St., Chicago, Ill.

NEW YORK, PLYMOUTH

ROCHAMBEAU Nov. 24
LA SAVOIE Dec. 1
SUFFERN Dec. 11

NEW YORK, VIGO (SPAIN),

BORDEAUX
Rabkite del šingeldios aprašomos kavutės juos vietiniai agentai arba i didži ofis 19 State Street New York.

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai išplaukiamai i LITUVA New York-Bremen Su nauju gražiu laivu "COLUMBUS"

Didžiausias Vokiet. laivas Ir vienos klesos cabin laivai. Labai daug pagerinti trečios klesos parankumai. Parankūs uždaromi kambariai su 2 ir 4 lovomis. Del laivakorėjų prie bile vietinio agento arba North German Lloyd 100 No. La Salle St., Chicago, Ill.

ELEKTRA

šviesa ir pajėga suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo. Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc. A. BARTKUS, Pres. 1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

kyklos iki šarmuko tik 26 metrai, o turi visur 100 metrų buti. Ir visoms leista ir visos gyvuoja! Tiesiog skandalas! Kilo skundų. Atvažiavo Velsėj nuovados milicijos viršininkas teisybės sužinoti. Matavo jis nuo pat bažnyčios durų vingiuota linija, apstodamas kilpomis balutes ir "rado" visur reikalaujamą atstumą! Tokiu matavimu tik juokų pašaliečiams padarė, o svaigalų krautuvų savininkai džiaugėsi "teisingu" matavimu ir krautuvų išganymu. Vienas žiūrėjusių bematuojant nusijuokė, kad esą reikėtų nuo altoriaus pradėti, per bažnyčios duris aplink šventorių vingiais—spiralinėmis išmatuoti, tai ir klebonijoj esą galima būtų traktierius atidaryti. —J. Str. (L-v).

Severos Gyduoles užlaiko

Seimynos sveikata.

KOSULYS

yra greitai sulaukiamas jeigu vartojama i laiką

SEVERA'S COUGH BALSAM.

Palingvins kosulį ir prašalins daug kentėjimu. Priimtas dėl vaikams ir aukgusms.

Kaina 25c ir 50c.

Klauskite pas aptiekoriaus.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

nuo Šalčio ir Gripui ir Galvos skaudėjimui patsa nuo persalimo.

Kaina 50c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Prospect 2992

Specialė atyda taisymo. ITALO-AMERICAN ACCORDION MFG. CO.

Pietromilli & Piatanesi Bros., Sav.

Vienatinė dirbtuvė S. V. bile stilyaus ir sistemos armoniku, pianų ir chromatikų.

Zinomi muzikantai varuoja mūsų instrumentus. 5 metal garantijos. UZ 10c. Katalogos.

3137 W. 51 St.

Netoli Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Lietuviai Daktarai

Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

DR. A. J. BERTAŠIUS

3464 So. Halsted St.

Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.

Tel. Boulevard 5913

Rezidencija, 3159 So. Union Ave.

Tel. Yards 1699

DR. S. BIEZIS

Gydytojas ir Chirurgas

2201 W. 22 St., kampas Leavitt St.

Phone Canal 6222

Res.: 3114 W. 42 St. Phone Lafayette 4988.

Ofiso valandos: 1-4 ir 7-8, nedėlioj 10-12 diena.

DR. C. K. ČERYŠ

DENTISTAS

4454 S. Western Av. (kamp. 45 st.)

Valandos: nuo 4 po pietų iki 9 vak.

Subatomis nuo 9 ryto iki 9 vak.

Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Tel. Lafayette 3415

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;

nuo 5:30 iki 7:30 vakare.

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS

1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kampas 18-th Street.

Phone Canal 0257

Telephone Yards 1592

DR. J. KULIS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas

Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 7 iki 8 v.

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Val.: 9-12 ryto; 1-5 po pietų;

6-9 vak. Ned. pagal sutartį.

DR. P. G. LUOMONS

Lietuviai Dantų Gydytojas

X-Spinduliai

2201 W. 22nd & So. Leavitt Sts.

Tel. Canal 6222. Chicago, Ill.

Val.: 9-12 ryto; 1-5 po pietų;

6-9 vak. Ned. pagal sutartį.

Siųskite Pinigus Kalėdom Dabar

Mūsų kainos pasiuntimui i užrubežį yra lygiai tokios kaip marketas parodo — ar tai draftais, money orderiais arba kabeliu. Mes turime privilegijos išmokėti pinigus tikrais doleriais — bet kai kurios šalys reikalauja savais pinigais.

Ateikite šandien ir pasiųskite savo pinigus i užrubežį.

Klauskite prie langelio No. 6

Užrubežinis Departamentas

UNION BANK OF CHICAGO

25 N. Dearborn St.

Netoli Washington

CHARLES E. SCHLYTERN,

DANIEL V. HARKIN,

Direktorių Prezidentas Prezidentas

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ I LITUVA

PER HAMBURGA, PILIAVA ARBA LIEPOJŲ

I LITUVA ANT KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ SVENČIŲ

Greitais ir dideliais expresiniais laivais.

S. S. ESTONIA Dec. 5

S. S. LITUANIA Dec. 19

TREČIOS KLESOS KAINOS I:

HAMBURGA \$103.50 — PILIAVA \$106.50

— LIEPOJŲ IR MEMELJ \$107.00

Dėlei laiv. ir žinių kreipkitės prie savo agentų

SERGANTI ŽMONĖS

Gali gauti patarimą nuo

DR. VAN PAING

Ir surasti priežastį savo ligos

GAUKITE PILNĄ EGZAMINAVIMĄ PER SPECIALISTĄ SU MIKROSKOPU IR

KRAUJO IŠBANDYMU.

Jei jus turite Chroniką vidurinę ligą, lytišką ligą ar kraujo užnūdojimą, tuomet jus reikalaujate specialio gydymo.

Suramas del privacių ligų.

DR. JOHN F. VAN PAING

3101 So. Halsted St.

Valandos nuo 7 iki 9 vakare.

KLAUSKIT SAVO

KAIMYNO

Moteris pasisako viena kitai kaip jos pasigelbėjo per Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound.

Perryburg, Ohio. — "Aš vartoju

Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound

todel, kad aš turėjau skausmus

mano šonuose visą laiką. Aš negalėjau atsistinti

kaip ilgai aš kentėjau, bet tai buvo senai.

Vieną dieną aš kalbėjau su moterų, kurių

suteikau gatvėkary, ir aš pasakiau jai kaip aš jaučiuosi,

ji sako, kad ji taip pat kentėjo tokia pat liga ir ji pradėjusi vartoti

Vegetable Compound ir tas pagelbėjo jai. Todel aš nuėjau ir nusipirkau

tų gyduolių ir aš tikrai rekomenduojau, nes jos labai geros. Kuomet aš

pamatau sergančią moterį, tuojau patariu vartoti Lydia Pinkham's Vegetable

Compound ir tas pagelbės jai. Beveik kiekvienam miestely ir miestie

šioje šalyje yra moterų, kurioms pagelbėjo Lydia Pinkham's Vegetable

Compound. labiausiai gydančios visokias moterų ligas ir jos visuomet pasako

tą gerą kitoms savo kaiminkoms moterims. Todel jei jūs sergate kokia nors liga, kodel neduoti Lydia Pinkham's Vegetable Compound gerą bandymą.

Terpetinas Prašalina Skausmą

Terpetinas prašalina skausmą GREITAI! Moklas sako, kad niekas taip greitai neįsisėda, kaip naujasis Turpo išradimas. Skausmą rodo, kad stebuklingai sustabdo.

Naujas Turpo išradimas yra sutaisytas su visais Turpentine gydančiais vaistais. Negadina, neuztrina puslų — netaukuotas ir neatsiduoda. Greitai prašalina šaltį, skaudamą gerkle, kosėjimą, tonsilitis, lumbago pleurisį, katarą ir neuralgiją. Taip pat prašalina galvos skaudėjimą labai geras nuo nusidėginimo, įsijovimo ir išsikūlimo.

Turpo turi didelę galę įsisėsti į kūną. Tiktai pastirynes krutinę labai greitai palengvina ir sustabdo skausmą. Turpo išvarinėja reumatiskus skausmus sustabdo lumbago, šako gerkles skaudėjimą, pleurisį, katarą ir neuralgiją.

Nekentėk! Prašalink skausmą tuojaus su Turpo—Turpentine Ointment kuris turi savyje geriausius vaistus Menthol ir Camphor. Gaud! Turpo šandien nuo savo vaistininke — 35c. ir 70c.

Pirkite Tiesiog iš Dirbtuvės

Sutaupinkite Perkup-čių Pelną

Mes priėmimo tiesiog i

Tamtos namus t nepa-

prasatos vertė NAUJA

KABINETINI PHO-

NOGRAPHA — kurie

uostvėdė, čionai mėsos, su

20 nauju lietuvišku TSC Co-

lumbia rekordų, grojančių

40 įvairių kompozicijų ir 200

geriausių adaty, — vienką už

\$29.95

PESIRUPTIMA APKOKAME

TIKTAI PAMATIKITE! \$29 nuperka Tam-

nistat phonograph, kurio padirbtinas ir balse

garsumas lyginasi su phonographu, kurie yra par-

tuodama po \$150. Kabinetas labai gražiai padary-

tas iš mahonijmedžio, turi atpūstą moterį ir šilki

sėdė. Galima net jo grojinti visoki rekordai.

PARDUODAME NEPALYGINAMAI PIGIAU

UŽ KITUS, TAI TODEL, KAD PARDUODAME

TAMISTAI TIESIOG IŠ DIRBTUVĖS. Šie budas

pardavimo sutaupina šilades: pardavėjų, vertėjų,

agentų, oledžių, pervedėjų ir t. t. ir, štai, tos ylos

sutaupintos šilades atiduodama Tamistai.

Kiekviena mašina esti išbandoma į išsiųdiant-

tat gi yra garantuojama ant 20 metų. Už \$29 pri-

siųsime Tamistai šį puikų kabinetinį Phonogra-

ph, su 20 nauju lietuvišku TSC Columbia rekordų,

grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių a-

daty. Užsąnėdina, garantuojame, arba graži-

name pinigų. Priešukite Money Order ar čeki.

UŽSISAKYTA NEPAAPRASTADABARI

PHONOGRAPHIA IR REKORDUS

General Phonograph Co.

2271 St. Clair Ave., Dept. L. 12

CLEVELAND, OHIO

Patyrimas daug metų

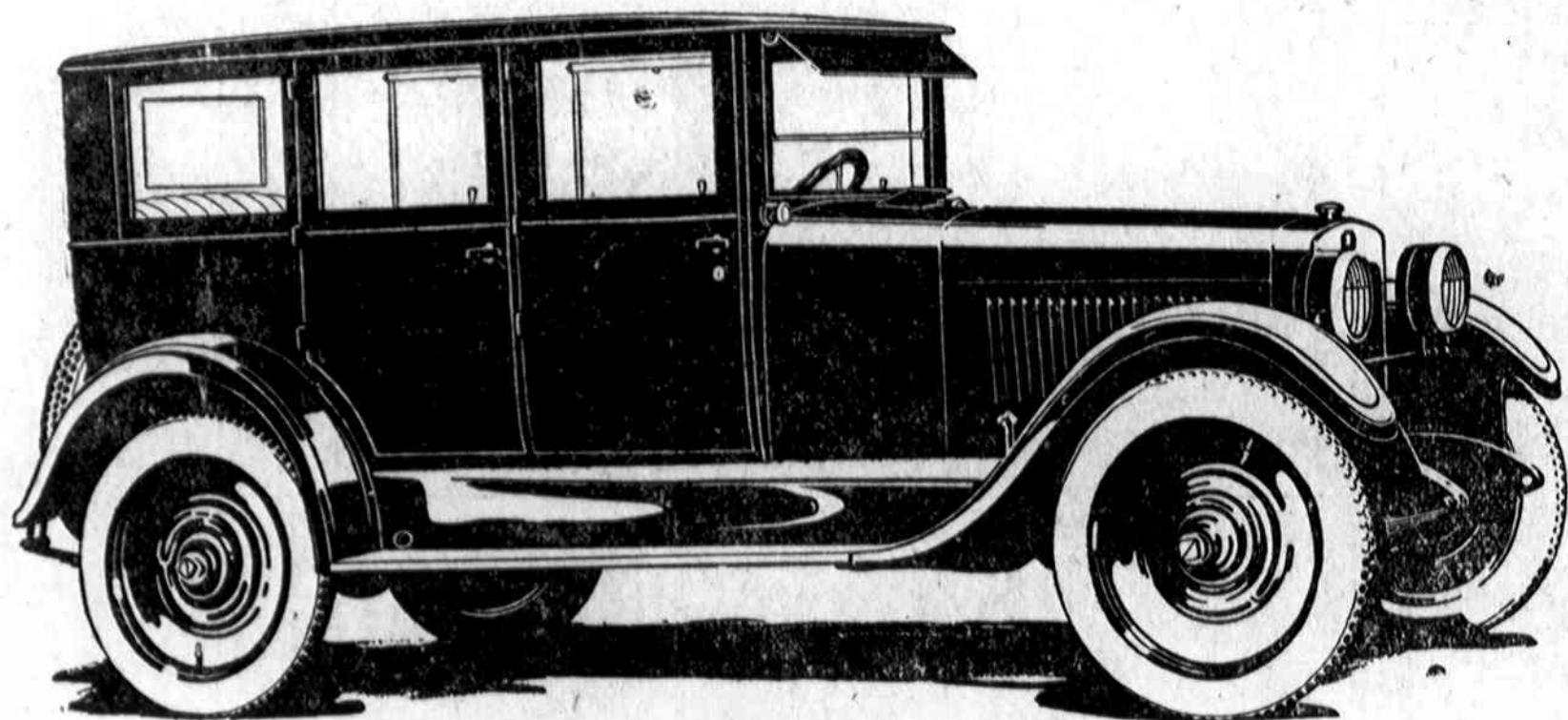
Pritaikau akinius del jaunų ir senų.

Jeigu akiniai nėra tinkamai

pritaikyti, tai visą žmogaus kūną

Laimekit šitas Milžiniškas Naujienu Kontesto Dovanas!

GRAND CAPITAL DOVANA

Tikrai naujas, 1924 MODELIO, šešių cilinderių
COLUMBIA SEDANAS

Pilnai įrengtas, vertas **\$1.700**

Pirktas ir parodomas pas

WM. LANDSHAFT & BROS.

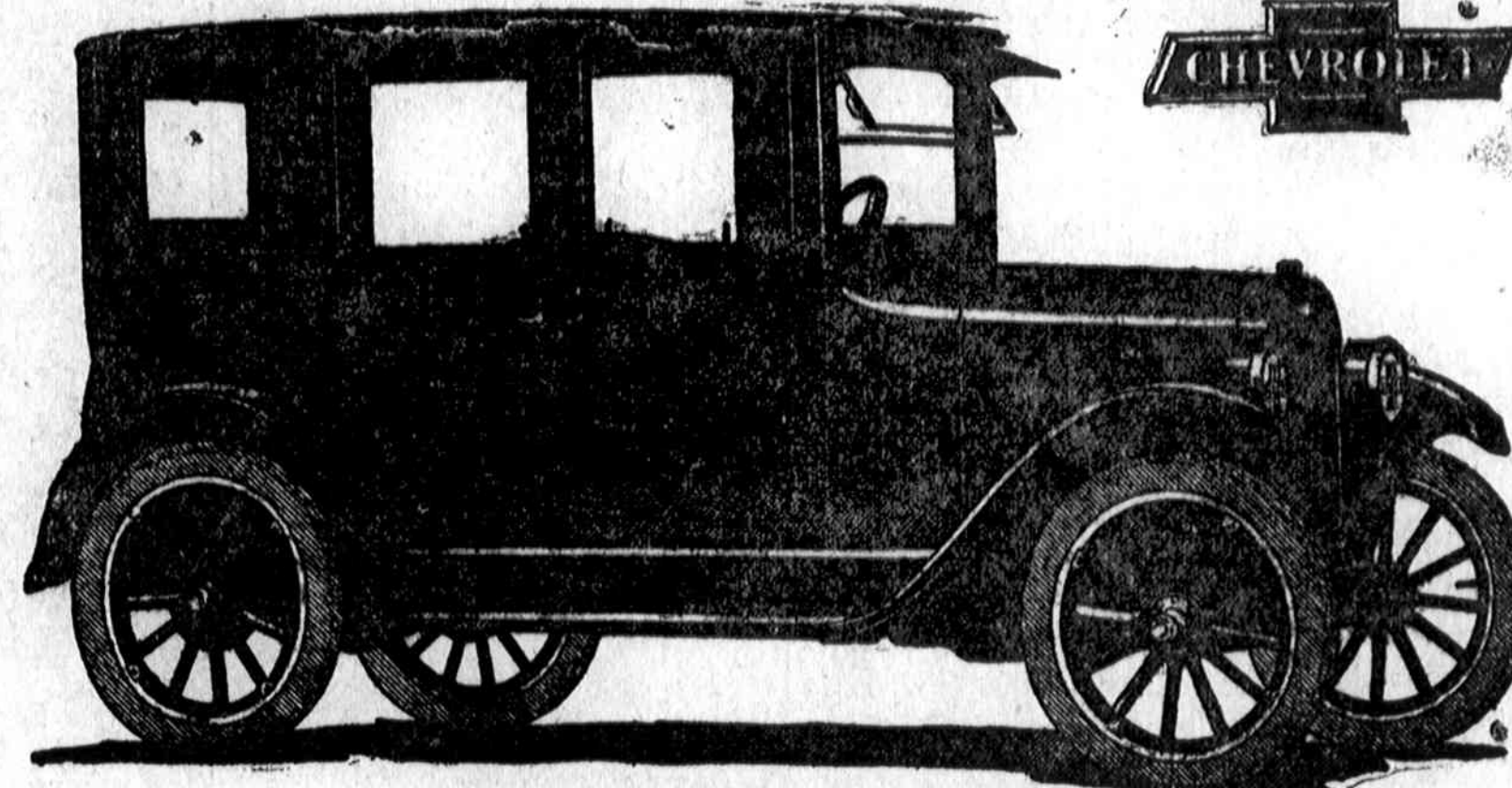
2336-38 Milwaukee Avenue,

Chicago, Illinois.

ANTRA DOVANA

Equipped with Extra Tire and Tube, Front Bumper and Wheel Lock.

for Economical Transportation

CHEVROLET SEDANAS

Įrengtas su extra takeriais, tube, frontiniu bumperiu ir
užrakinamas, vertas **\$920**

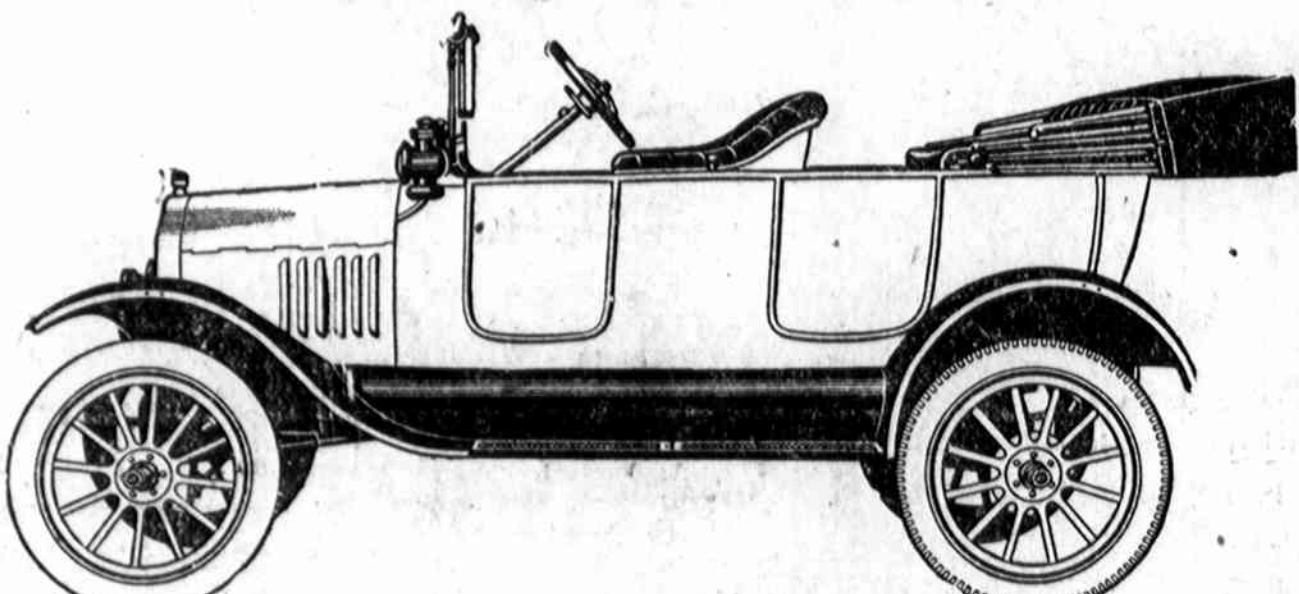
Pirktas ir parodomas pas

MILWAUKEE AVE. MOTOR SALES

2504-06 Milwaukee Avenue,

Chicago, Illinois.

TREČIA DOVANA

Ford Touring Karas, su starteriu ir remais, vertas
\$428.73

Pirktas ir parodomas pas

FRANK BRESKA, AUTORIZUOTAS FORDO
PARDAVINETOJAS

2501-3-5 So. Kedzie Avenue,

Chicago, Illinois.

KETVIRTA DOVANA

Thor Electric Skalbia-
moji Mašina verta

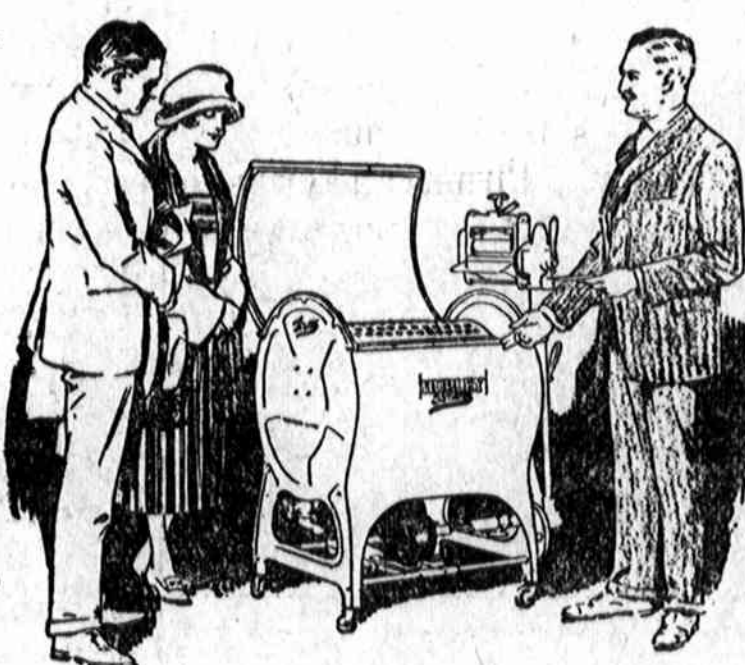
\$183.75

Pirkta ir padaroma
pas

KALUZYNY & CO.,

5039 S. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

PENKTA DOVANA

Puikus Solitaire
Deimantinis Žie-
das, pasirinki-
mui vyrams ar
moterims vertas

\$150

Pirktas ir parodomas pas

HENRY RHEIN'S JEWELRY
STORE

1536 W. 47th St.,

Chicago, Ill.

Šešta Dovana

Genuine Victrola, Sty-
liaus XI, verta

\$150

Pirkta ir parodama pas

GEORGI & VITAK
MUSIC CO.,

4639 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

SEPTINTA DOVANA

\$100 vertės tavorų
orderis

Bile tavorų augščiau minėtos vertės, tik
groseris nėra į tai įskaitomas

Bus gaunamas pas

AŠTUNTA DOVANA

\$75 vertės tavorų
orderis

Devinta Dovana

\$50 Auksu

\$5.00

Iš dar 50,000 extra balsų jums. —
Kaip? Prisiųskite \$24 vertės
prenumeratų pirm 8 valandos, su-
batoje, gruodžio 22, 1923.

Dešimta Dovana

\$25 Auksu

\$5.00

Iš dar 50,000 extra balsų gausite!
Pirmame periode nuo lapkričio 12
iki gruodžio 22, 1923.

11-ta Dovana

\$15 Auksu

\$5.00

\$2,000 Auksu
SPECIALIS FONDAS IŠ \$2,000 AUKSU bus padėtas į šali, kad pas-
kia išdalintų kaip algas tarpe aktyvių, bet nelaimėjusių dovanų, 20
nuosimėjų pamatu. Kiekvienas kandidatas, kuris bus aktyviškas visą
kampanijos laiką, pridodamas nuolatinis piniginių raportus, bet ne-
laimės didelių pasiūlomų dovanų, bus priskaitytas į komisio gaunamų
cilės. **PAGALVOKITE APIE TAI!** Vienas doleris iš penkių kuriuos
jūs sukauletosite, eis į jūsų kišenę, jei jūs nelaimėsite dovanas. Tas
patvarkymas užtikrina kiekvieną kandidatą ir tas reiškia, kad ŠIOJE
KAMPANIOJE NEBŪS PRALAIMETOJŲ. Ar dar kas nors gali
buti teisingesnis ir geresnis kaip tas?

Iškirpkit Žemiau Talpinamus Kuponus

ir atsiųskite juos del savęs ar savo draugo

"NAUJIENOS", KONTESTO DEPARTAMENTAS, 1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

1as Prenumeratos Kuponas

Tiktai vienas toks kuponas bus pripažintas kiek-
vienam kontestantui, kuomet bus prisiųstas su ap-
mokėta prenumerata vieniems metams, Chicagoje
paštu \$8, į kitus miestus paštu \$7.

TAS KUPONAS YRA GERAS

30,000 extra balsu

Prenumeratorius

Adresas

Suma pinigų įmokėta Kreditas duodamas
paprastų ir extra balsų šiam prenumeratoriui:

Kandidatas

Adresas

Nominacijos Blanką

"Naujienu" Konteste Kiekvienas Laimės.

gera del 5000 balsu

AŠ ISTOJU IR BALSUOJU 5000 BALSŲ UŽ

Miss, Mr. arba Mrs.

Adresas

Kaip kandidatas "Naujienu" kontesto "Kiekvienas
Laimės".

PASTABA: — Tiktai viena nominacijos blanka pri-
imama del kiekvieno nominoto kandidato.

Surašas Balsų ir "NAUJIENŲ" Prenumeratos Kaina

PIRMAS PERIODAS

Išskaitant pirmąsias šešias savaites
(užbaigiant gruodžio 22), sekamas
skaitlius balsų bus išduodamas už
prenumeratas:

	Balsų
1/2 metų \$4.00	5,000
1 " 8.00	12,000
2 " 16.00	26,000
3 " 24.00	54,000
5 " 40.00	90,000

	Iš kitų miestų paštu
1/2 metų \$8.50	5,000
1 " 7.00	12,000
2 " 14.00	26,000
3 " 21.00	54,000
5 " 35.00	90,000

ANTRAS PERIODAS

Išskaitant septintą ir aštuntą savaitę
(užbaigiant sausio 5, 1924), sekamas
skaitlius balsų bus išduodamas už
prenumeratas:

	Balsų
1/2 metų \$4.00	3,333
1 " 8.00	8,000
2 " 16.00	17,333
3 " 24.00	36,000
5 " 40.00	60,000

	Iš kitų miestų paštu
1/2 metų \$8.50	3,333
1 " 7.00	8,000
2 " 14.00	17,333
3 " 21.00	36,000
5 " 35.00	60,000

TREČIAS PERIODAS

Išskaitant devintą ir paskutinę savaitę
(užbaigiant sausio 12, 1924), sekamas
balsų skaitlius bus išduodamas už
prenumeratas:

	Balsų
1/2 metų \$4.00	2,500
1 " 8.00	6,000
2 " 16.00	13,000
3 " 24.00	27,000
5 " 40.00	45,000

	Iš kitų miestų paštu
1/2 metų \$8.50	2,500
1 " 7.00	6,000
2 " 14.00	13,000
3 " 21.00	27,000
5 " 35.00	45,000

Del Informacijų Atsiųskit, Rašykit ar Telefonuokit Naujienu Kontesto Dept.,
1739 South Halsted Street, Chicago, Illino's, Telephone Roosevelt 8500.

PASTABA: Tiktai vienas Nominacijos kuponas priimamas del kiekvieno no-
minuoto kandidato.

CHICAGOS ZINIOS

Smulkios žinios

Atsitarė radio paroda.

Coloseume atsitarė antra radio paroda. Pirmą vakarą tiek daug prisirinko žmonių, kad tūkstančiai turėjo grįžti nuo durų,—nebuvo vietos.

Tyrinės skerdyklas.

Federalinė valdžia nori tyrinėti skerdyklų knygas. Tik nežinia, ar skerdyklų baronai dalsies, kad pas juos būtų daroma revizija.

Nepaisikė.

Francis Gregory sumanė pasipinigauti. Ji ėmė rašyti p-iai C. R. Francis grąšinančius laiškus, reikalaujama \$2,500. Esą p-ia Francis neatmokėjusi mokesnio nuo savo uždario ir p-lė Gregory grąsino pranešti apie tai valdžiai. Už tyliėjimą ji reikalavo \$2,500.

P-ia Francis, kurios visi mokesniai būvę atmokėti, pranešė apie tuos laiškus policijai. Padarinį p-lė Gregory tapo suimta ir pasodinta į šaltąją.

Thompson nenori aiškintis.

Jau antru kartu buvęs Chicago, majoras Thompson atsakė stoti prieš specialią jūrą, kuris tyrinėja menamą grafitą, įvykusį Thompsono administravimo laikais.

Pasipiktino.

Herman Cohen (6153 S. Vernon av.) nuvyko į Adelphi teatrą pamatyti "The Lady". Pasak jo, aktorės francūziškai ėmusios kalbėti labai nepadorius dalykus. Cohen tuo tiek pasipiktinęs, jog pareikalavęs gražinti jam pinigų už bilietą. Pinigų jis negavo. Tąsyk jis nuėjo į teismą ir išpirkė keturioms aktorėms ir manadžeriui varantus.

Užmušta dvi moterys ir maža mergaitė.

Paskutinėmis dienomis automobilių tapo užmušta dvi senos moterys ir viena šešių metų mergaitė. Tuo būdu šiais metais viso jau užmušta 618 žmonių.

Prohibicijos įstatymas turi būti pildomas.

Kalbėdamas Chicago Bar Asociacijai, majoras Dever pareiškė, kad jis dėsias visas pastangas, idant prohibicijos įstatymai būtų pildomi, nepaisant net to, kad jam ir prisieity atsidėdėti nuo tolimesnės politinės karjeros.

Nušovė savo penktą vyrą.

Simeon Bulavski, 1613 Huron St., randasi Cook County ligoninėje. Jo padėtis esanti kritinga. Gi jo moteris, Mary, pasodinta kalėjimui.

"Ji nušovė mane, ji nušovė mane", — kartojė Bulavski vežamas į ligoninę.

Bulavski esąs jau penktas Mary's vyras. Ji įtarusi Bulavskį turėjime meiliškų prietikių su kitomis moterimis ir be niekur nieko pradėjusi šaudyti.

Nemokama klinika

Prie Cook County ligoninės atsitarė mokyklos vaikams dantų klinika.

Martenson pasitrauksias.

Chicago mokyklų viršininkas, Peter Martenson, greitai laiku pasitrauksias nuo užimamos vietos. Tą patį paskutiniam mokyklų Tarybos susirinkime.

\$1,000,000 Vokietijos vaikams. Amerikoje neužilgo prasidės

vajus, kad surinkus \$10,000,000 Vokietijos vaikų šelpimui. Chicago kvota busianti \$1,000,000.

Zionininkai nori gauti 10,000,000 narių.

Šiandien vakare La Salle viešbutyje zionininkai (žydai, kurie rupinasi Palestinos atvadavimu) pradės savo vajų, idant gautų 10,000,000 narių savo organizacijai.

Pinigams dirbti mašina.

Nicholas Lazowski nusipirko nuo Alexander Kasmierski pinigams "dupliuoti" mašiną. Įdedi į mašiną vieną dolerį, o išėmė du dolerius. Ko daugiau bereikia?

Lazowski sumanė pasidaryti daug pinigų ir sudėjo į mašiną \$2,375. Kasmierski "užtaisė" mašiną ir liepė laukti kokias tris dienas, kol "radio" srovė nepadarys "duplikatus". Lazowski nieko gerą nesulaukdamas atidarė mašiną, — ir nerado ten nė vieno dolerio.

Visas dalykas pavesta išspręsti teisėjui Hutley, bet pastarasis sakosi nėsąs "radio" ekspertas ir šaukiasi jūrą pagalbos.

Gaisras Iroquois klube

Kilo gaisras Iroquois klube (26 N. Dearborn St.). Tečiau gaisras buvo laiku pastebėtas ir pasisekė jį greit užgesinti.

Užmigdė ant amžių.

Dr. Norman J. Ferguson (dentistas), 401 W. North ave., davė narkotų savo pacientui, John G. Machle, kad užmigdė jį. Pacientas užmigo ir daugiau nebeatribudo. Jis buvo 24 metų amžiaus.

"Visi pardavinėja".

Šerifas areštavo Frank Guarą iš Melrose Park, kuris yra įtariamas pardavinėjime muničino. Iš jo esą pirkusi "skystimėlio" Frances Muszejuski, kuri paragavusi tos dovanos turėjusi atsisveikinti su šia ašarų pakalne.

Gatara pareiškė policijai: "Suprantama, aš pardaviau skystimą, bet Provisoj visi tai daro."

Sportas.

Šiandien ritysi K. Požėla.

Ashland Boulevard Auditorium šandien vakare, lapkričio 22 d. susikibs jau spėjus pagarsėti lietuvių tarpe Europos vidutinio svorio čempionas, lietuvis K. Požėla, su ukrainiečių čempionu Nick Bihun.

Sporto mėgėjų tarpe daug kalbama dėl tų ritynių. Ar vikrusis Požėla įveiks ukrainietį?

Reikia dar pridurti, kad kitas lietuvis, Jonas Meyeris, Amerikos lengvo svorio čempionas gins toje pačioje vietoje čempionatą. Jis susikibs su italų J. Parelli. Be to dar risis ir kitos poros. Tat sporto mėgėjams bus labai gera pramoga.

Šias ritynes rengia žinomas Chicago promotoris "Doc" Krone.

Lietuvių Rateliuose

North Side

Sandariečių vakaras. — "Bijunėlis" ruošiasi prie Naujų Metų pasitikimo. — Agurkų fondas. — Vaidylių Brolija.

Lapkričio 18 d. Liuosybės svetainėje, 1822 Wabansia Ave. įvyko ALT. Sandaros 23 kp. gražus vakarėlis. Vienu žodžiu, vakarėlis buvo puikus ir sekmingas; publikos buvo pilna Liuosybės svetainė. Programos buvo irgi turtingas. Kalbėjo tautiškas kunigas P. P. Želėna ir p. Kodis. Abu kalbėtojai kalbėjo gerai ir rimtai apie lietuvių reikalus nekolodami kitų, kaip kad daro komunistai arba kitų syki ir Ivaškevičius. Toliau sekė dainos ir muzika. Gražiai pagrietė smuiku p-lė M. Šleuteriūtė akompanuojant p. P. Sarpaliui. Paskui sudainavo duetu p-lės B. Briedžiūtė ir V. Čepkiūtė. Šios mergaitės turi labai gražius balselius, tad ir malonu klausytį jėdvi dainuojant. Po to sudainavo mergaitės keletą dainelių vadovaujant p. P. Sarpaliui. Dainavo labai gražiai. G. Burelis mažų mergaičių gražiai pašoko vadovaujant p-lėi A. Rūgiutei.

Visos tos mergaitės yra "Bijunėlio" auklėtinės. Tikimas, kad ateity "Bijunėlis" smarkiau pradės veikti. Jau ir dabar, matyt, nesigali tie, kurie "Bijunėlį" sukūrė ir kurie prie jo priklauso.

Pabaigai sudainavo porą dainelių p. K. Sarpalius. Kaip visiems žinoma, K. Sarpalius yra vienas geriausių tarp lietuvių baritonas.

Pirmininkas pranešė, kad programą jau užsibaigęs ir bus šokiai. Jūs, girdi, matėte, ir girdėjote ko mokoma "Bijunėlio" vaikučiai, užtat kurių vaikai dar nėra "Bijunėlio" nariai prirašykite juos, nes dabar bus įvestas skyrius šokių ir žaismų. Pirmas "skyrius" mokinamas dainų ir lošimo; mokytojas—P. Sarpalius. Antras skyrius mokinamas lietuvių kalbos gramatikos, skaityt ir rašyt; mokytojas Dr. A. Montvidats. Trečias skyrius — šokių ir žaismų; mokytoja p-lė Al-dona Rūgiūtė.

Po tos kalbos prasidėjo šokiai prie puikaus Sarpalių orkestro. Publika linksminosi iki vėlyvo vakaro.

Dar North sidiečiai neužmiršo praėjusio "Bijunėlio" koncerto. Gi dabar "Bijunėlis" rengiasi prie kito veikalo. Bus sulosta operetė. "Bijunėlio" vakarėlio žada bus pasitikimui Naujų Metų. Lauksime.

"Pirmyn" Mišrus Choras irgi juda. Buvo pasikvietę Girių Karalių, kuris taip puikiai nusi-sekė. Dabar, kaip girdėt, ketina pasikviesti "Birutę" — tik ne Bridgeporto "Birutę", ale gražią operetę "Birutę", kurią lietuviai labai mėgstą.

Mūsų komunistai irgi dar buojasi: dar nesusėjo suklekta revoliucijai visam pasauliui kaip jau pradėjo pompuot bendrą frontą; tik tas šelmis Grigaitis su Naujienomis viską "peizo-

ja". Bet mūsų tavorščiai ketina nepasiduoti. O kad būtų geresnės pasekmės, tai girdėt, sustvėrė agurkų fondą ir kožnas naujas narys gausias veltui komunistišką agurką, nes, girdi, sauso niekas neklauso. Agurkai, esą, turi but gerai rauginti. Tas darbas pavesta progresistėms kaipo geroms šeimininkėms. Girdėti, kad jau jos kelis agurkus užraugusios.

Mūsų komunistai, labai šelpę Rusijos darbininkus, pradėjo statyti sau dubas ir pirkti mašinas. Juo didesnę stubą pasibudavoja, tuo esąs didesnis komunistas; juo brangesnį nusi-perka automobilį, tuo esą daugiau sušelpę Rusijos alkanus darbininkus...

Mat ne uždyka Kanklių Choras Jefferson giriose komunistiškų sandvičių privalęs šaukdavo: "komunizmas jau gyvuoja ir vėliava jau plevėsuoja..."

Vaidylių Brolija irgi kyla, kaip ant mielių. Dar tik nesenai pradėjo organizuotis, o jau suspėjo pasiekti Cicero, Bridgeportą ir kitas kolonijas.

Mat, vaidylos stebuklingai gimdosi: daktaras Antanas pagimdė žilgalvį Kazį; žilgalvis Kazys pagimdė dainininką Joną; dainininkas Jonas pagimdė Juozą; Juozas pagimdė Ksaverą, Ksaveras dar iki šiol nepagimdė nei vieno, ale užtat Juozas turėjo dvynukus ir tt.

Vaidylių Brolija rengia "Vaidylių naktį" gruodžio 16 d. Meldadžio svetainėje. Bus vakarėlis, šokiai, žaibūs žaibais, Didis Perkunas graius, o Praamžius laimins brolius Vaidylas. Taigi norėdami pamatyti visas tas ceremonijas pasistengkite nusipirkti tiketus iš anksto pas brolius Vaidylas.

—Vaidylių brolis.

Mokslo Draugų Paskaitos

Mūsų sudemoralizuota laikraštija, mūsų be principų ir aiškias nusistatymo laikraštija, dideliais žingsniais žygiuoja prie liepto galė.

I mūsų laikraštija paprastieji skaitytojai žūri kaip į melagių virtuvę, kur fabrikuojama visokios rūšies išmisalai ir pletkai.

Mūsų kai kurie laikraščiai—tai šaltinis neišsėmiamų burinimų vienas kito.

Nėra ten nei rimtos kritikos, nei rimtų pasiryžimų ir siekių prieiti prie tvarkingesnio gyvenimo.

Plačioje visuomenėje įsiviešpatavo kažkokia apatija prie drauginio sutartino gyvenimo.

Pažvelgus į draugysčių, klubių ir kuopų susirinkimus matali vientik ne svarstymą bėgančių reikalų, o pirštais badymą vienas kito.

Visi mes jaučiame, kad negerai, reikia kas nors daryti, kad užbaigti tuos negerumus ir pradėjus tvarkingiau ir tikslingiau eiti prie rimto našaus kultūrinio darbo.

Štai chigagiečiai surado "gyvenimo akmenėlį. Ačiu p. Kl. Jurgelioniui atsitarė Mokslo Draugų paskaitos Raymond Chapel, 816 W. 31 st St. Ir stebuklai: šimtinė minia lankos tas paskaitas ir atidžiai klausos ir mokinasi. Štai jau iš eilės atsibuvo devinta pamoka. Ir kaip maloniai ir gražiai po

pamokos žmonės tarp savęs kalba ir svarsto pamokos turinį.

Ateik ir persitiktirsi, kad tai ne reklama, ne tuščias skelbimas.

Šį straipsnelį rašau ir pažy-miu aiškiai, kad tai tikslas pra-nešti jums, jog Mokslo Draugai teikia kas nedėdienį pamokas tiems, kurie nori pasimokyti, įgyti didesnį ir platesnį pasaulėžvalgą.

Dr. A. L. Graičūnas.

Sei bei tas

"Gyvenimas" padidėjo

Daktaro A. J. Karaliaus leidžiamas "Gyvenimas" gerokai padidėjo ir toliau žada didėti. Ką tik išėjo iš spaudos antras numeris su keletu dailių paveikslų. Šiame numeryje telpa daug naujų ir žingėdžių dalykų, apart to dar daug reikalingų kiekvienam receptų.

Toks žurnalas, kaip "Gyvenimas", turėtų rasti kiekvieno lietuvių stuboje.

Baisioji Vaidylių Naktis.

Daug kalba, daug visokių paskalbų leidžia žmonės apie vaidylas, geriau sakant, apie "Vaidylių Broliją". Kaip yra žinoma, "Vaidylių Brolija" yra slapta organizacija, apie kurią niekas nežino. Pas Vaidylas viskas laikoma slapybėje.

Gruodžio 16 d. "Vaidylių Brolija" rengia M. Meldadžio svetainėje "Vaidylių Naktį". Naktis bus nepaprasta, nes joje bus šis tas parodyta iš "Vaidylių Brolijos". Bus kuogeriausi užkandžiai — tai bus tikra puota; kuogeriausias programą, kuri išpildys įžymų Chicago artistai. Čia pasirodys visiems galingasai Perkunas, šviesusai žaibas, žilalai Praamžius, ir Vaidylos, — Kri-vės ir kiti.

Čia bus galima šiek tiek pažinti "Vaidylių Broliją". Bilietai šiam vakarui jau yra pardavinėjama. Kas nori matyti vaidylas arba dalyvauti jų toj, "Brolijos Vaidylių" naktį, lai bilietus perka iškalno, nes gali bilietų pritrukti. Bilietai galima gauti "Naujienose". K. Montvido aptiekoje ir pas "Vaidylių Brolijos" narius.

Pati "Vaidylių Brolija" didžiausiu smarkumu auga. Per-eitoje sueigoje liko nutarta, kad kandidatai nebus priimami kiekvienoje sueigoje, bet kartą į mėnesį, nes perdaug ateina kandidatų, kurių priėmimas užima daug laiko.

Komisija praneša, kad "Vaidylių Naktis" gana pasekmingai eina. Smarkiai yra parduodama bilietai ir laukiama daug svečių. —Rganius.

Kalėdos Artinasi

Žiema jau atėjo; Kalėdos artinasi. Lietuvos Našlaičiai šaukiasi pagalbos prie mūsų amerikiečių. Todel Chicago Komitetas Lietuvos Našlaičiams šelpiti, sumanė parengti Bazarą, kad sušelpiti vargstančius našlaičius. Bazaras bus ne bile koks, bet su Lietuvos našlaičių rankdarbiais.

(Tąsa ant 8-to pusl.)

Perlinės Queen Koncertinos Yra Geriausios

Padarytos iš 76 ir 102 raktų oktava ir trigubos. Visos pirmos klesos pilniniiais reeds. Dailaus užbaigimo arba grežiai išmargintos.

Neapsigaukit, žiūrėkite, kad ant koncertinos būtų pažymėta

"PEARL QUEEN"

Taipgi parduodamos lengvais mėnesiais išmokėjimais.

Katalogas atsiunčiamas dykai

Georgi & Vitak Music Co.
4639 So. Ashland Avenue,
CHICAGO, ILLINOIS

Physical Culture Institute

DR. J. A. VELONIS
Osteopaths, Chiropractors,
Naturopaths

Gydau įvairias ligas, o ypatingai užsisėjęsias, be vaistų ir operacijų, — naujaisiais būdais.
4204 Archer Ave. Brighton Park. Skersai Brighton teatrą ant kampo, 2-ros lubos.

Valandos: nuo 9 iki 12 dienų. Nuo 6 iki 8 vakarais. Nedėdieniais nuo 9 iki 12.

DR. J. JAKUBAUSKAS

NAPRAPATH

Pasekmingai gydau staigias ir chroniškas, suaugusių ir jaunų be vaistų ir operacijų. 3538 S. Halsted St. Val. 9 iki 12 a. m. 8:30 iki 9:30 p. m. Phone Yards 7344, 11132 Michigan Ave. Val. 2 iki 7 p. m. Phone Pullman 6147 Roseland, Ill. Nedėdienimis 9 iki 12.

DR. M. STAPULONIS

NAPRAPATH

Gydau be vaistų ir be operacijų. Priėmimo valandos: Nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro. 4647 South Halsted Street (kampas 47 gatvės)

Physical Therapy

Institute

DR. ANELE KAUSHILLAS
Chiropractor, Naturopaths,
Electro-Therapy

Gydau be vaistų ir be operacijų, visokias staigias ir kroniškas ligas: Nervų, Vidurių, Paralyžių, Reumatizmą ir kitokias ligas vyru, moterų ir vaikų.
3250 So. Halsted St. Ant viršaus Universal State Bank Valandos: 9 iki 8 vakarė. Nedėliom 9-12 ryto. Phone Yards 4951

KOJŲ TROBELIAI!

Kaip reumatizmas, odos ligos, uždegimas, ulcerai, įaugę pirštų nagai, sutinusios kojos, skaudami keliai ir nariai, plokščios kojos, ir t. t. Taipgi kornai, bunianai ir callusai.

Kodel jums kentėti? Nuo tų nesmagių kurie padaro skaudėjimą ir nemalonumą kuomet

As Išgydau

Vėliausiu ir moksliniu metodu visai be skausmo. As pagelbėjau daugumai. Kodel ne jums? Jei jūs buvotė visur ir nieks nepagelbėjo, tai at-eikite ir pasimatykite su kojų specialistu

Dr. Wm. Gribow

17 N. State St., Room 1714. Phone Dearborn 4514.

Valandos nuo 9 iki 5. Vakara: 2058 N. Division St. Valandos nuo 6 iki 9. Nedėliomis ir šventėmis nuo 9 iki 1. Phone Brunswick 5591. Egzaminavimas Dykai.

Plumbing, Heating

Kaipio lietuvis, lietuviams vietas patarnauju kuogeriausiai
M. Yuška
3223 W. 36th St., Chicago, Ill.

DR. VAITUSH, O. D.

Lietuvis Akių Specialistas

Palengvins akių įtempimą, kurie esti, priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo akių aptemimo nervotumo, skaudamų akių karši, atsisio kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir tolyregystę. Prirenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.

Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p. 1545 West 47th St. Phone Boulevard 7589

Lietuvių Dentistas patar-naus geriau

Traukimas dantų be skausmo. Bridge geriausio aukso. Su mūsų pletonu galima valgyti kiekiausia maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas mūsų kainas. Sergate savo dantis, kad nekentytų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street, Netoli Ashland Ave.

Pilnas žmonių Dr. Ross' off-sas kasdien, del gydymo chronišky, nervų, kraujo, inkstų, puslės ir šlapimo li-gų.

10

privatūky gydymui kambarių

Čia atėję gausi geriausį Ameriko-niką, ir "speci-jalją" be la gydymo. Didžia skaičius žmonių, gydymų kasdien per Dr. Ross, suteikia progą duoti geriausį medikali patarnavimą žemiausia kaina. To ki mokesčių gali kiekvienas išleisti mokėti, taip kad nei vienas nereikia lauja užmesti savo ligą.

Patarimas dykai. Žinokite apie save tiesą. Visišką paslaptis yra užtikrinta.

Dr. B. M. Ross,
35 So. Dearborn Street,
kampas Dearborn ir Monroe St.
Crilly Building. Imkite elevatorių iki 5 aukšto.

Trisdešimt metų toje pačioje vietoje. Priėmimo kambarys 506 del vyrų. Priėmimo kambarys 508 del moterų.

Valandos: Kasdien nuo 10 ryto iki 5 val. vakarė. Nedėlioj nuo 10 val. ryto iki 1 val. a. n. Panedėlyj, seretė ir subatojė nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarė.

Dr. H. G. Mart'as
337 W. Madison St.
Chicago, Ill.

DAKTARAS DEL VYRŲ
Pradėjau 25 metų — puikiai at-darodamas, kad esu pasekmingas ir prieinamas, ai, ne tiesa?

EUROPIŠKAS GYDYMAS
Naudojamas SUZINOK TIESĄ. Tegul Wasarmano bandymai jūsų kraujo, ir mikroskopinis egzaminavimas. Jūsų slaptųjų suranda. ar jūs esate linktas nuo ligos, ar ne. Persitiktirskit! Gyvaties yra perdaug brangi, kad rizikuoti. Naujas gyduočių sutaisymas, perkeičia praktiką medicinoje ligos ligšiol skaitomos neįveikiamomis, lengvai pasiduoda šitam moksliskam gydymo metodu. As naudoju mano praktikoje visus vėliausius serumus, ciepus, antitoksikus, bakterinas ir naujaisias, ypatingas gyduoles ir vėliausius ir geriausius būdus gydymui užsisėjęsųjų negalių. Stok prie buri dekin-gų užganditų, pacientų, kurie plaukte plaukia į mano gydymo kambarius kasdien. Ateik tuojau del dyko apžiūrėjimo ir slaptjo egzaminavimo.

\$10.X—RAY EGZAMINACIJA \$1. Nelaik lig-paskutinių dienų, kad del perdaug svieto mano ofise negalėtumet pasikalbėti su manim. Teisingas gydymas. Nėra apgavimų apyplimų ar prižadėjimų. Pasekmės yra tokios, kokių norite.

Valandos: 9 ryte lig 5:30 po p. Seredomis ir subatodis: 9 ryte lig 8 vakarė. Nedėliomis: 9 lig 1.

DR. H. G. MARTIN
337 W. Madison St.
(Kampas Madison ir So. Market)
Chicago, Ill.

SQUIRE EDGEGATE—Henry Exercised Great Care in His Testimony

BY LOUIS RICHARD

2013 RICHARD

Lietuvių Rateliuose.

(Seka nuo 7-to pusl.)

Kiekvienas stengiasi įteikti Kalėdų dovanėlių savo artimiesiems žmonėms.

Atsilenk į bazarą kaip tik ir rasite to, ko nekur negalima gauti. Tie gražūs dalykėliai yra Lietuvos našalių rankelėmis padaryti. Nežiūrint kas gautų tokią dovanėlę — ar tai jaunas ar senas, moteris ar vyras — turės amžiną atmintį — viena, kad iš Lietuvos, antra, tai našalių rankutėmis padaryta. Ypač jaunimas čionai išauklėtas, kuris nėra matęs tokių gražių dalykėlių, nusidžiaugė gavęs tokią dovaną.

O jeigu atsirastų geros širdies žmonija arba draugijos, kurios norėtų paremti šį bazarą pinigais, yra maloniai meldžiami tai padaryti. Aukos malonėkėte siųsti P. Balickienės vardu, adresu — sekretorei M. Zolpienei, 927 W. 34-th Place. Gi rankdarbius siųskit N. Valančiūskienei, 3246 S. Halsted St., 3 lubos.

Atsiimkit laiškus iš Pašto

Šie laišukai yra atėję iš Europos. Kam jie priklauso, tegu nuneina į vyriausįjį paštą (Clark ir Adams gat.) atsiimti. Reikia klausit prie langelio, kur padėta iškaba "Advertised Window" lobėj nuo Adams gatvės, pasakant laiško NUMERĄ, kaip kad šiame sąraše pažymėta. Laiškus paštas laiko tik keturioliką dienų nuo paskeibimo.

501 Adamaviečiukai Franciskai
503 Banulius Patarai
511 Davotas Antanas
525 Jara Adolfa
528 Ivonaitis Jonas 2
542 Lubin Jo
542 Makauskiene Ona
544 Matak Adam
546 Mockeni Marijona
548 Miniauskis Kazimieras
557 Rimkus John
558 Roimonto V
563 Rudat Auguste 6
564 Satuskiene Welleje
565 Saputis Aleksandro
566 Seputi Alex
567 Sasnauskis Konstantinas
569 Shinkus Stanley
570 Shatkus John
580 Stanislovaitis Franc
585 Vilkas Jonas
586 Vilcenskaitė Julijana
587 Vosilunas Prana
592 Zauriene Paulina
593 Zadeikis Jan J

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN tamsta gali prisirašyti prie Naujienų Spulksio, ir prisirašyti tuojau, jei dar nesi prisirašęs. Dėdamas kas savaitę po dolerį-kita, nei nepatėmsi kaip susidėsi užtektinai pinigų, kad nusipirktum sau namelį. Naujienų Spulka 1789 S. Halsted St.

The Hyde Park High School Parent Teacher Association will hold a Rummage Sale on November 22, at the Grant Memorial A. M. E. Church, Cor. 46th St. and Evans Ave. The proceeds will be devoted to helping deserving students through high school who otherwise would be unable to continue their studies.

S. L. A. 36 kp. rengia perstatymą "Užburus Turtus", gruodžio 9 d., 1923 m., M. Meldažo svet., loš Dramatiškas Ratelis kuris ketina suvaidinti gerai, po perstatymu šokis. Kviečia visus atsilankyti. — Komitetas.

Chicago Komitetas Lietuvos Našalių rankdarbių bazara, Nedėlio, Gruodis 2 d., Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Pradžia 3 val. po pietų.

Kviečia visuomenę prisidėti, su rankdarbiais, namie gamintais valgiais, arba aukomis, prie šio bazaro. Aukos siųskite P. Balickienės vardu, sekr. M. Zolpienei, 927 W. 34th Pl. Rankdarbius siųskite N. Valančiūskienei, 3246 S. Halsted St., 3 lubos.

— Bazarų Komiteta.

Liuvosbės Draugystės mėnesinis susirinkimas įvyks šeštadienį, lapkr. 24 d. L. Juodvalio svetainėje, 733 W. 18-tos gat., apie 8-tą valandą vakaro. Aptarimui yra labai svarbių dalykų, pertart privalo visi draugai dalyvauti.

— J. Danta, Rašt.

North Side. — Vaikų dr-ja "Bijūnelio" pamokos atsisbuna: lietuvių kal. kas šeštadienį nuo 2 val. po piet. Šokių bei žaisimų, kas sekmadienį nuo 9:45 val. ryto. Dainos kas sekmadienį nuo 10:30 val. ryto. — Komitetas.

PRANEŠIMAI

Racine, Wis. — Sendaros Klubas lapkr. 25 d. Turner svetainėje (kurį randasi prie kampo Lincoln ir Hubbard gatvių) ruošia teatrą ir šokius. Programos susidės iš perstatymo "Jonuko Kelinės". Apart to bus dainos, deklamacijos ir kiti pamarginimai. Prasidės 2 val. po pietų ir tęsis iki 12 val. nakties.

Kviečiame visus lietuvius kaip vietinius, taip ir iš apylinkių suvažiuoti. — Komitetas.

Englewood, Ill. — Pirmas mitinis kas balius rengiamas S. L. A. 251 kp. Seredose, lapkr. 28 d., 1923 m. V. Leito svet., 6103 So. State St., Englewood, Ill. Pradžia 6:30 val. vakare. Įlanga 35c. ypatai. Visus kviečiame į balių, kad smagiai praleidus vakarą.

Kviečia visus Komitetas.

Lietuvių kalbos pamokos vaikams ir suaugusiems buna utarninkais ir pėtyčiomis Raymond Institute, 816 W. 31 St. Mokytuoja J. Briedis. Norintys mokytis kviečiami prisirašyti minėtoms dienoms. — Mokytojas.

Roseland. — D. L. K. Vytauto Draugijos No. 2 nutarimų raštininkas persiėkė į kitą vietą. Reikalui esant kreipkitės šiuo adresu: 251 W. 106 Pl. — Ršt. Pranas Grigula.

Chicago Komitetas Lietuvos Našalių rankdarbių bazara, Nedėlio, Gruodis 2 d., Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Pradžia 4 val. vak. Kviečia visuomenę, atsilankyti ir paremti bazarą, o tuo susilpės Lietuvos našalius. — Komiteta.

Bridgeport. — Susivienijimas Lietuvių Draugijų ant Bridgeporto rengia gražų koncertą Kovo-March 16 diena, 1924 m., Mildos svetainėje, 3140 So. Halsted St.

Taigi prašome kitų draugijų nerengti tą dieną pramogų, kad nepakenkus vieni kitiems. Komiteta: A. J. Lazauskas, J. Antanaitis ir P. Katėnas.

Detroit, Mich. — Detroito Lietuvių Draugijų Saryšis rengia puikų vakarą lapkr. 25 d., House of Maces svet. Bus perstatyta dviejų veiksmų komedija "Bosienė", veiklas nuo pat pradžių iki galui yra gausios. Apart to bus dar koncertas, o vėliaus šokiai.

Visas pelnas to vakaro eis labdarai bei tikslams, kaip tai: palaikymui saryšio mokyklos ir drg. V. Turauskai, kuris jau antri metai randas ligonbuty. Todėl visi bukite šiame parengime. Kviečia Saryšio Komitetas.

L. D. L. D. Chicago Rajono konferencija įvyks nedėlio, lapkr. 25 d., 11 val. ryte, Naujienų name. Visos kuopos prašomos prisistūti delegatus, o kur to negalima, kuopų valdybos prašomos dalyvauti.

— Rajono Komitetas.

Mokslu Draugu paskaita. Sekmadienį, lapkr. 25 d., 10:30 val. ryto, Raymond Chapel (816 W. 31 St.) įvyks Mokslu Draugu paskaita. Prelegentu bus P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius. Paskaitos tema Demokracija istorijoje.

Kas yra demokratija? Nuo kada demokratijos ideja ėmė pas žmones atsirasti? Kaip vystėsi ta ideja? Ties klausimai privalo rūpėti kiekvienam, kuris domisi tuo, kas šiandien dedasi aplinkui.

Iš "Birutės".

Kaip žinoma, Padėkavonės dienos, lapkr. 29 d., "Birutė" stato operetą "Sylvia" South Side Turner Hall salėje, 820 N. Clark. Bilietai jau parduodjami. Jie galima gauti šiose vietose:

Naujienose, 1739 S. Halsted St. Bridgeporto Naujienų skyrių, 3210 So. Halsted St.

"Birutės" konservatorijoje, 3252 So. Halsted St.

Kulio aptiekoje. Universal State Banke. Pasiskubinkite bilietus įsigyti iš karto.

L. S. J. Lygos lavinimosi susirinkimas įvyks penktadienį, lapkr. 23 d., 7:30 val. vak., Raymond Chapel svet., 816 W. 31 St.

Bus lietuvių kalbos pamoka ir šiaip trumpi pranešimai. — Komitetas.

Dramatiško Ratelio repeticija Užburtų Turtų įvyks penktadienį, lapkr. 23 d. Meldažo svetainėje. Visi lašėjai butinai turi atsilankyti. — Valdyba.

Lietuvių Moksleivų Susivienijimo Amerikoje Centro valdybos ir kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį vakare, 7:30 val. lapkr. 24 d., Raymond Institute.

Centro mitingas prasidės lygiai 7 val., kuopos kiek vėliau. Visi nariai butinai turi atsilankyti. — Valdybos.

PASARGA.

BESIGARSINANTIEMS

Klaidos padarytos paskelbime, turi but atitaisytos 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko apimtų vietų nėra priimami. Visi Naujienų draugai prašomi pranešti Naujienų ofisui apie einančius streikus, kad Naujienų darbininkai geriausiu būdu žinotų, kaip elgtis su priduotais apskelbimais.

Pardavimai savasčių, bižnų, automobilių, rakandų, kambarių įrengimų, apšvedimų, asmenų įrengimų ir t. t. turi but iš karto apmokami.

Jeigu kurie apskelbimai pasirodo bejotini, Naujienų administracija patalika teisę jų netalpinti, kol neišsiaiškins, ir grąžinti pinigams.

gus, jeigu apskelbimo turinys neatitiks etikos reikalavimų.

Norintieji pasirašyti į sekamos dienos Naujienas, turi pridoti savo paskelbimą ne vėliau, kaip 9 val. vakaro.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

JIESKAU Juozo Tupio. Paeina Mažeikonio kaimo, Pakrupio vals., Šiaulių apsk. Prieš karą gyveno Illinois valst. Meldžiu atsisaukite arba kas žinot praneškite. P. Sagotas, Skokie Country Club, Glencoe, Ill.

APSIVEDIMAI.

PAJIESKAU merginos arba našlės nuo 18 iki 28 m. Aš esu 28 metų amžiaus, nerukau, negeriu, turiu gerą darbą. Atsišaukit prisijusdamas savo peveikslą, 1739 S. Halsted St. Box 378

PAJIESKAU apšvedimui merginos ar našlės, nuo 30 iki 40 metų amžiaus, aš esu vaikas 38 metų, turiu ir turto apie kurį paaiškinsiu per laiška. Kuri suiktų, meldžiu rašyti laiška ir idėti savo paveikslą, atsišaukite duosiu kiekvienai vaikine meldžiu nerasyti. J. Gaudis, 1526 S. 50th Ct., Cicero, Ill.

PAJIESKAU merginos arba moteris našlės nuo 35 iki 40 m. apšvedimui aš esu našlys 35 m. Nemažesnis kaip 5 pėdų. Atsiliepti Naujienos, 1739 S. Halsted St., Box 379.

JIEŠKO PARTNERIŲ

REIKIA partnerio prie naujo biznio, lietuvių distrikte, turi turėti \$170 pinigais. Veikite greitai. Geo. Yutches, 1923 So. Union Ave. Phone Canal 2700.

ISRENDAVOJIMUI

SURFACE LINE KRAUTUVE 25x60. Nauja. Puikioje vietoje, vienoje geriausių bižnų South Side, 4 gyvenimui kambariai ir vana. Vėliaus elektros įrengimai. Tinka bile kokiui bižnui. Ateikite pažiūrėti. 715 W. 47 St. Phone Wentworth 4325

JIEŠKO KAMBARIŲ

PAJIESKAU kambario, geistina, kad butų Cicero, Ill. Kambaris turi buti švariai užlaikomas. Atsišaukit laišku. P. J. Burdulis, 1938 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

REIKALINGAS ruimas vienam vaikiniui, Ruimas turi buti Bridgeporto apylinkė. Sildomas, elektra. Telefonas. Kas turit praneškite. Tel. Boulevard 3856

SIULYMAI KAMBARIŲ

RUIMAS ant rendos vienam vaikiniui; maldynė, elektra, telefonas.

J. B.,

3422 So. Western Ave., Tel. Lafayette 6247

IVAIRŲ SKELBIMAI

STOGDENGTYSTĖ Trijų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilių trokų patarnavimas Chicagoje ir apylinkėse. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

PAGRAŽINAM NAMUS. Ar Tamstai yra reikalus savo namų — maliovioti, dekoruoti, kalsmuoti, popieruoti arba į naujus namus sudėti stiklus? Jei taip tai mes tą visą Tamstos darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirma negu duositi kitam virš pažymėtą darbą, atsišaukite kainos pas mus.

Kreipkitės: BRIDGEPORT PAINTING HARDWARE CO., 3149 So. Halsted St., Tel. Yards 7282.

GIMINIS Zofijos čiukaitės kurie siuntė jai support affidavit, malonėkit atsilankyti į "Naujienų" ofisą, nes yra svarbus pranešimas dėl jūsų.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA — moterų sortavimui popierių atkarpų. Gera alga. Atsišaukite. Frances Hughes Co. 1405 W. 21 Str.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA merginų rinkimui ir pakavimui popkornų — \$15 į savaitę. Atsišaukite 2750 W. 35th St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

AR NORI GERĄ DARBĄ?

Mūsų agentai-knygų pardavinėtojai uždirba \$10.00 ir daugiau. Dirba lengvai, bet vartoja protą ir kalbą vietoje raumenų. Dabar yra proga kiekvienam mokančiam lietuviškai kalbėti pastoti AUŠROS KNYGŲ agentų-knygų pardavinėtoju. Mūsų Knygynė randasi tukstančiai įvairių knygų kurios lietuviams butinai reikalingos — platindami šitas knygas darysite puikų pragyvenimą sau ir sykiu platinsite geras knygas lietuviuose. Šitam darbu yra tinkami visi: Seni ar jauni, moteris ar vyrai. Darbo valandos tokios kokios jums patogios — dienomis arba vakarais. Agentai reikalingi Chicagoje, Chicago apylinkėse taipgi visoje Amerikoje ir Canadoje. Kurie gyvenate Chicagoje kreipkitės ypatingai: gyvenanti toliau nuo Chicago, kreipkitės laiška. Supažindinsime su sąlygomis, duosime nurodymus ir visus reikalingus patarimus.

Aušros Knygynas, 3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.

VYRAS SU KARU

Gali uždirbti \$50 ir daugiau kiekvieną nedėdienį nuvežant žmones į Calumet City ir Fordo naują dirbtuvę, kur 16,000 darbininkų dirbs. Pasimatykite su

Manager Lithuanian Department, 116 So. Michigan Ave., Room 1408,

Utarninke ir ketverge nuo 6 iki 8 vakare. Arba subatose nuo 3 iki 8 vakare.

REIKIA patyrusių langų plovelių, \$1 į valandą, jei jus busite tiek vertas.

Room 21

62 W. Washington St.

REIKIA shearmenų ir teamsterių ir geležies atkarpų jarda. Atsišaukite ALTON IRON & METAL CO. 2122 So. Loomis St.

Salesmanų Reikia

Reikia teisingų, ambitingų ir gerai susipažinusių su lietuvišiais. Kurie yra susipažinę su pirmais morgiškiais butų labai gerai, bet nebūtinai reikalinga.

Mes darome pirmus morgiškis ant apartamentinių namų Chicagoje.

The Chicago Title and Trust Co. garantuoja kiekvieną mūsų paskolą kurios yra duotos ant namų ir žemės.

Mes reikalaujame augstos rūšies vyrų pardavinėjimui tų pirmų morgiškų vertes yra \$100, \$500 ir \$1,000, pardavinėti lietuviams Chicagoje. Nėra saugesnio investavimo kaip tas.

Kaina palukanų yra 6% nušimčių, turint minty absoliutų saugumą investmenų.

RITCHIE BOND & MORTGAGE CO., 5 No. La Salle St., Chicago, Ill.

REIKALINGAS apyšenis žmogus prie valymo kambarių ir lovų pataisymo. Valgis ir guolis ant vietos, mokestis nuo 25 iki \$40 savaitė. Atsišaukite, 1606 S. Halsted St.

REIKIA jauno vyro su Fordo sedanu kuris supranta lietuvių ir anglų kalbą, "Naujienų", Kontesto Manageris, 1739 So. Halsted St.

REIKALINGAS dreiveris prie duonos išvažiojimo po grošernes su troku. Kreipkitės ADAM VERTELKA 3341 So. Auburn Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA 2 paprastų darbininkų prie namų statymo darbo. Atsišaukit M. J. KIRAS, REAL ESTATE IMPR. CO., 3385 So. Halsted St.

RAKANDAI

GERIAUSIA PROGA JAUNAI PORAI.

Turiu parduoti tuojau savo vėliausio stiliaus Velour Parloro setą, vėlavo karpė, pastatoma, lampa, valgomos kambario setą ir 3 miegamo kambario setus. Taipgi gražų dvigubų springus fonografo rekordus ir deimantine adatą. Viskas kaip nauja. Parduosiu sykiu ar dalimis už trečdalį.

1922 So. Kedzie Ave., 1 lubos.

AUTOMOBILIAI

PARDAVIMUI visokių rušių vartotų karų, \$50 ir aukščiau, lengvais išmokėjimais. Kreipkitės 2800 So. Michigan Ave.

PARDAVIMUI Fordas, Coupe dratiniai ratai, ratams raktas, moto myteris, sukamas starteris, kaina \$800, agentų nereikia. P. BALCHUL, 4351 Wentworth Ave.

PARDAVIMUI

PARSIDUODA čeverių taisyso įstaiga. Su visomis elektros mašinoms. Parduosiu pigiai nes einu į kitą biznį. Biznis 14 metų sena išdirbta vieta. 807 W. 19th St.

PARDAVIMUI grošernė, senai įrengta, geroje vietoje, daromas geras biznis. Pardavimui prieštis, kitas biznis. Parduosiu pigiai. 2859 So. Union Ave.

PARDAVIMUI grošernė, puikioje vietoje, lietuvių apgyventoje, biznis gerai išdirbtas, turis parduoti trumpą laiką. Prieštis pardavimo, apšedžiu miestą. Apie kainą pasitarsime ant vietos. M. RUTPLAUKIS, 4354 So. Wood St.

PARDAVIMUI restoranas. Parduosiu arba mainysiu ant grošernės, kėdžių štoro arba čeverių taisyso dirbtuvės. Arba ant namo. Jei kas nori gali pirkti su rakandais arba be rakandų. Yra 4 kambariai gyvenimui. Rusų apylinkė. 1838 So. Miller St.

BARGENAS. Pardavimui bučernė ir grošernė, naujas Ice Box, nauja ledo mašina, ketverios vogos, mėsos pjaustytuvai, kavos ir mėsos maliklis, du setai įrankių, grošernės kaunteris ir alyvo tankas, vieno tono Fordo trokas, kaina \$3,500 krautuve 28x60, su dum flatais 6 ir 4 kambarių. Karštų vandens šildomas, 2 karų garadžiūs, 3 metų lyssas, savininkas, 2400 St. Charles Rd., Bellwood, Ill. Pone Bellwood 1920.

PARDAVIMUI Už \$195 nupirksite \$600 vertės grojikių piangą ir 120 roletų. Planas taip yra geras kaip naujas. Atsišaukite šiandien ar rytoj iki 9 valandai vakaro. 338 So. Ashland Ave., kampas Van Buren St.

DIDELIS bargenas. Pardavimui už \$3,500 kampinė grošernė ir bučernė, prie 61 St., gerame padėjime, daromas geras biznis. Jerry Beran, 1957 W. 51 St. kampas Robey, 2 lubos.

PARDAVIMUI grošernė ir Delicatesen. Visokių tautų apgyventa vieta. Biznis geras patyriusiam žmogui gera vieta uždėti bučernę. Renda pigi. Nupirskit už pirmą teisingą pasiūlymą. Atsišaukite 5744 So. Union Ave.

EXTRA BARGENAS Pardavimui bučernė ir grošernė, visokių tautų apgyventa, atsišaukite tuojau. Kas pirmenis, tas laimės. Turi but parduota tuojau, 4600 S. Francisco Ave.

PARDAVIMUI grošernė prie 63 gatvės, sykiu su bučerne, daromas geras biznis. Nauji įrengimai ir naujas stakas. Parduosiu iš prieštis ligos, \$2,500 pinigais, kitus pagal sutartį. Del informacijų šaukite, West 0381 po 8 val. vakare arba su batoje.

PARDAVIMUI grošernė ir visokių smulkmenų krautuve. Gali pasirinkti vieną iš dviejų. Viena randasi ant Bridgeporto. Kita prie Jackson parko. Geri bižnizai daug stako. Kreipkitės 3210 So. Halsted St. No. 53. Tel. Fairfax 2610.

PARDAVIMUI ar rendai 3 akrai žemės 4 rūmų Cottage ant state kelio Ogden Ave. Nauja barnė, elektrika, vanduo, dratinė tvora atverta, kaina \$6500. Rendos \$43.00 mėnesi. Cach \$2,500, likusius kaip renks. Klausit savininko. Tel. Prospect 5277

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI bučernė ir grošernė. Turi but parduota greitai laiku, nes einu į kitą biznį. 1209 So. Cicero Ave., Cicero, Ill.

PARDAVIMUI saliuono fikčeriai visai nauji daiktai nupirksit pigiai, parduosiu automobilių labai pigiai Maxwell 1922 modelio. 4858 So. Wentworth Ave.

EXTRA DIDELIS BARGENAS. Parduoda bučernė ir grošernė visokių tautų apgyventa. Daugiausiai lietuvių. Randa pigi. Penki kambariai del pragyvenimo užpakalyje štoro. Turi buti parduota į tris dienas su dideliu numažinimu kainoje. Pardavimo prieštis patirsite ant vietos. 1505 So. 49th Court, Cicero, Ill.

NAMAI-ZEME

Pranešimas

Norime pranešti savo viengėnčiams lietuviams, kad mes atidarėm naują ofisą. Gerbiameji norėdami gauti teisingą ir greitą patarnavimą, kreipkitės pas mus, o mes atliksim kuogeriausiai, mūsų vedėjai yra gerai išsilavinę šioj srytyj pardavime ir pirkime Namų, Farmų ir Lotų.

Mainome namus ant Farmų, farmas ant Namų, Lotų ir kitokių biznių.

Suñčiame laivakortes ir pinigus į Lietuvą. Parupiname visokius raštus ir paskolas. Perkant ir parduodant, turime teisę Notary Public. Reikalaujant patarimo, kreipkitės prie mūsų. Mes pilnai ir teisingai patarnausim veltui. Apraudžiam rakandus ir namus nuo ugnies ir išsiuriam gyvastį žmogaus.

Norėdami parduoti, mainyti savo namus, lotą ar biznį, nežiurint kur tyti, kreipkitės prie mūsų, o mes užtikriname išpildysime tamistų norą.

Turime pranešti kad turime kelio liko kostumerių, kurie gali inesti nuo \$1,000 iki \$25,000 pradinės mokesties. Prapertės turi buti prieinama kaina. Farmos gali buti Ill. arba kitose valstijose. Norėdami parduoti kreipkitės greitai. Praneškite kokią prapertis ir apylinkę ir žemiausia kaina. Norėdami pirkti farmą duokite mums žinoti iš anksto, nes kaip darome expedicia, kad galėtumėm paimti ir aprodyti.

FIRST NATIONAL REALTY CO.,